

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI
KÉPES HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

V. Báthory-utca 24. szám.

Telefon: 155-62.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Előfizetési díjak, a m. kir. földmívelésügyi
miniszter által időnként kiadott „Bédlés gaz-
dasági előadások” című füzetekkel együtt:
Egész évre 4, ½ évre 2, ¼ évre 1 P.

Budapest, 1935.

XVI. évfolyam, 40. szám.

Szeptember hó 29.

A kormány három esztendő működése a számok tükrében

A „Vasárnap” múlt heti számában részletesen ismertettük a kormány hároméves működéséről szóló Kék Könyv-et. Lapunk szűkre szabott terjedelme miatt ugyanakkor nem írhattunk ki a könyv egyik fejezetében közölt számszerű adatokra, amelyek mindennél jobban bizonyítják a kétséghatár nélküli eredményeket. Ezt a meggyőző számsort most közöljük az alábbiakban:

Állami kiadások 1931/32-ben: 1388 millió pengő, 1934/35-ben: 1162.6 millió pengő.

Deficit 1931/32-ben 179.7 millió pengő, 1934/35-ben 57.8 millió pengő.

Állami beruházás és közmunka: 175.9 millió pengő.

Államvasuti beruházások összege: 49 millió pengő.

59 millió pengővel 280 km. modern közut és 1735 km. bekötőt épült.

A folyó költségvetési évben: 80 milliót meghaladó beruházás.

Az autonómiák háztartásában: 100 millió a megtakarítás.

A Közérdekeltségek Felügyelő Hatósága évente 6.3 millió pengőt takarít meg.

Az életbiztosítások valorizálására 18 millió pengő került kifizetésre.

Kamatcsökkentés: 1932 óta az általános hitelkamat lecsökkent 12—14 százalékról 8 százalékra. A bírói kamatmaximum 11%-ról 7½%-ra. A zálogleveles kölcsönök évi kamata 9½%-ról 5½%-ra. Az általános gazdakamat az 1932. évi 8½%-ról 5½%-ra. A védett gazdák kamata 4%-ra.

A mezőgazdaság évi összes kamatterhe 1932 óta 224 millióról 90 millió pengőre csökkent.

A betétállomány emelkedése: 1932 októberétől 1935 júliusáig 1249.7 millió pengőről 1398.1 millió pen-

gőre. Az emelkedés tehát 148.4 millió pengő.

2,800,000 hold buzaterületen kétmillió hold egységes elsőrendű minőségű buza terem.

Évi 50 millió pengő támogatást juttat a mezőgazdasági alap az agrártermelésnek.

A buza árjavulása: 1933 decemberében 7.25 pengőről 1935 júliusában 15 pengőre.

A rozs árjavulása ugyanezekben az időpontokban: 3.60 pengőről 12.90 pengőre.

Az árpáé ugyanezekben az időpontokban: 7.10 pengőről 14.62 pengőre.

A zab ára emelkedett 8 pengőről 16.55 pengőre.

A köles ára emelkedett 7.12 pengőről 15.87 pengőre.

A tengeri ára emelkedett: 6.20

pengőről 11 pengőre. Valamennyi nyomban a római szerződés életbe léptetése után.

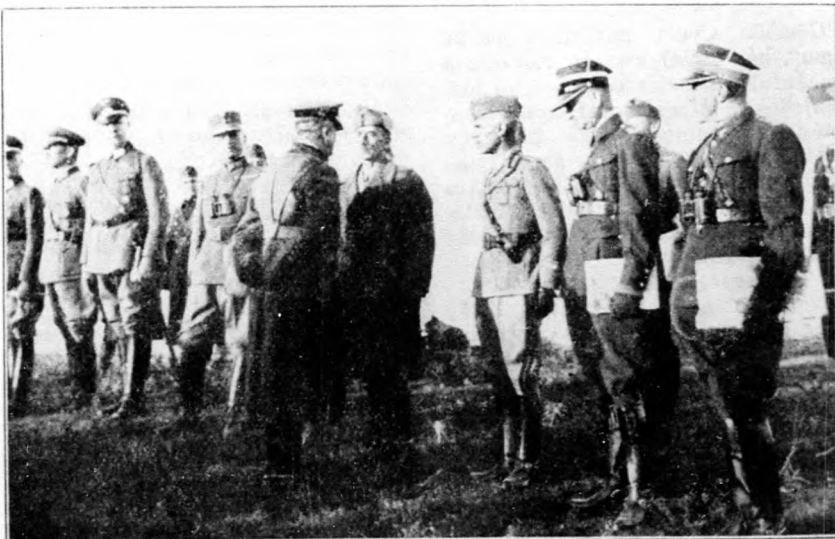
A tengerentuli búzák 1931 óta 20—30%-ot veszítettek áraikból. A magyar buza ugyanezen idő alatt körülbelül ugyanannyi százalékkal emelkedett.

A tiszavidéki 78 kilogrammos buza ára a római szerződések életbe léptetése óta a Manitoba I. jegyzését mintegy 30%-kal meghaladja.

A mezőgazdasági árindex javulása: 1932 októberétől 1935 júliusáig 68.4 pontról 76.7 pontra. A javulás 8.3 pont.

Az ipari árindex csökkent ugyanabban az időszakban 116.7 pontról 109.1 pontra. A csökkenés 7.6 pont.

A mezőgazdasági és ipari árindex közötti különbség 48.3 pontról 32.4 pontra szűkült.

Horthy Miklós Kormányzó Ur a honvédség hadgyakorlatán német, osztrák, olasz és lengyel vezérkari tisztekkel beszélget

Az agráröllő nyílása 1933 október: 36%, 1935 augusztus: 19%.

A magyar ipar által feldolgozott nyersanyag és félgyártmány 75%-a 1934-ben hazai termelésű volt.

A gazdavédelem 77.852 gazdaadós birtokát tette védetté, ezek közül 97.1% kisbirtokos.

Kiviteli többletünk 1932-ben 6 millió, 1933-ban 78.7 millió, 1934-ben 60.5 millió pengő volt.

A külkereskedelem összvolumenje (kivitel és behozatal összértéke) 1932-ben 663 millió, 1934-ben 750 millió. Emelkedés: 87 millió pengő.

Agrárkivitelünk 1932-ben: 219 millió, 1934-ben 280 millió. Emelkedés 61 millió = 27%.

Széntermelés növekedése 1932 január—juliustól 1935 január—juliussig: 15%.

Szénszállítás növekedése ugyanazon időszakban: 13.4%.

Gyáripari termelésünk értékemelkedése az 1933. évi 1763 millióról 1934. évi 1935 millióra: 172 millió pengő = 10%, a 16% árcsökkenés ellenére.

A gyáriparban foglalkoztatott munkások száma az 1932. évi 178.034-ről 1934-ben 24.589 fővel 202.623-ra emelkedett. Az emelkedés: 13.8%.

A gyáriparban teljesített munkanapok: 1932-ben 47 millió. 1934-ben 55.4 millió. Szaporodás: 8.4 millió munkanap, vagyis 17.7%.

Munkanélküliség enyhülése: szakszervezeti munkanélküliek száma 1932 május végén 29.757, 1935 május végén 19.907. A csökkenés: 34.3 százalék.

BELPOLITIKA

Gömbös Gyula miniszterelnök a Dunántúlt járja

Gömbös Gyula miniszterelnök az elmúlt hét utolsó napjain vidéken, a Dunántúlon tartózkodott, ahol magánjellegű látogatásokat tett. Meglátogatta a miniszterelnök Sümegyen Rott Nándor veszprémi megyéspüspököt, onnan pedig Zsófia-pusztára ment *Itirnsee* Pál képviselő birtokára. Itt kereste föl *Szentgál* község gazdáinak küldöttségét Gömbös Gyulát. Ellátogatott a miniszterelnök *Urkutra* is, ahol megtekintette *Zichy* Béla gróf üzembelvezés alatt álló magánbányáját. A fogadtatás után a bányagazgatóság a miniszterelnöknek megmutatta az egész telepet. A Dunántul egyes helyein még további látogatásokat is tesz a miniszterelnök, aki a gazdasági és szociális viszonyokról óhajt személyesen tapasztalatokat szerezni, úgy, hogy előreláthatólag csak a jövő hét végén tér vissza Budapestre és akkor foglalja el ismét hivatalát.

NEP-gyűlések a Dunántúlon

Vitéz *Marton* Béla országgyűlési képviselő, a Nemzeti Egység Pártja országos főtábornoka, dunántúli körutja során, szeptember hó 17-én *Csurgón* és *Nagyatádon*, szeptember hó 18-án *Barcon* és *Szigetvárott* mondott igen nagy hatást elért beszédeket. Szeptember hó 18-án *Kapocsvárott*, a Turulszállóban folyt le a Nemzeti Egység Pártjának nagygyűlése, amelyen *Marton* Béla nagy beszédben ismertette a kormány célkitűzéseit. *Szekszárdon* *Marton* Béla a párt vármegegyei és kerületi választmányának ülésén vett részt, onnan pedig a párt-szervezetek meglátogatására: *Tolnára*, *Paksra* és *Dunaföldvárra* utazott. A Nemzeti Egység táborában tömörült gazdaközönség mindenütt ragaszkodását és bizalmát fejezte ki Gömbös Gyula miniszterelnök személye és politikája iránt.

A gazdaadósságok kérdése a legsürgősebb kormányfeladat

Szeptember hó 20-án tartotta Szolnok vármegye törvényhatósági bizottsága *Borbély* Györgynek, a vármegye főispánjának elnöklésével első őszi közgyűlést. Biharvármegyének a gazdaadósságok rendezését tárgyaló átiratához elsőnek *Bárándy* Imre törökországi képviselő tag, majd *Urbán* Gáspár báró országgyűlési képviselő szólalt fel és mindketten a gazdaadósságok rendezésének kérdését sürgették.

Ezután *Antal* István államtitkár emelkedett szólásra és kijelentette, hogy a kormány a gazdaadósságok rendezésének kérdését legsürgősebb és legfontosabb feladatának tartja és annak megoldását annyira előkészítette, hogy remélhetőleg már a régi rendelet hatályának lejártá előtt olyan megoldással léphet az illetékes ténylezők elé, amely megoldás alkalmas lesz arra, hogy egyrészt az érdekelteknél megelégedést keltsen, másrészt, hogy a gazdaadósságok kérdésén nyugvópontot juttassa.

Antal István államtitkár felszólalását nagy tüsszel és éljenzéssel fogadta a közgyűlés.

Országos tanácsot állít fel a Nemzeti Egység Pártja

A Nemzeti Egység táborának az egész országra kiterjedő megszervezése után elhatározta a párt vezetősége, hogy Országos Tanácsot állít fel, amely a párt képviselői tagjaiból és a vidéki szervezetek vezetőiből fog állani. Az Országos Tanács október hó 10-én tartja első ülését Budapesten, amelyen Gömbös Gyula miniszterelnök is felszólal.

Az Országos Tanács ülésének az a célja, hogy a párt törvényhozó tagjai és a vidéki szervezetek vezetői időnként személyesen is találkozzanak.

Matolcsy Mátyás kilépett a Nemzeti Egység Pártjából

Matolcsy Mátyás országgyűlési képviselő az elmúlt héten felkereste a Nemzeti Egység Pártjának országos elnökét, *Ivány* Béla nyugalmazott minisztert és bejelentette a pártból való kilépését. *Matolcsy* Mátyás hangsúlyozta, hogy pártönkívüli minőségben továbbra is Gömbös Gyula miniszterelnök politikáját fogja támogatni.

Tovább folynak a Körös—Tisza—Maros gáterősítő munkái:

Csongrád vármegye területén a jégkarsujtotta munkások megsegítésére több, mint 700 ezer pengő értékű gáterősítő munkálatokat végeztek a Körös—Tisza—Maros Ármentesítő Társulat hatáskörébe eső gát-szakaszon. A munkálatok megtekintésére most vitéz leveli *Kozma* György dr. kormánybiztos-főispán egy napos utat tett a Maros torkolatától kezdve a Tiszán és a Körösön Békéscsaba felé. A főispán három helyen munkásokból álló küldöttséget kereste fel és azt kérte, hogy tegye lehetővé a munkálatok tovább való folytatását. A főispán azt felelte, hogy október közepéig meghosszabbítja ezt a közmunkát. Október közepéig tehát 2000 kubikos fog tovább dolgozni a Tisza és a Körös gátjainak megerősítésén.

Katolikus-nap Szegeden

Szeptember hó 22-én Szegeden katolikus-nap volt, amelyet szentmise és eucharisztikus körmenet vezetett be. A vallásos ünnepek után a szegedi egyházközségek diszkyűlést tartottak *Glattfelder* Gyula dr. püspök elnöklésével.

Délután az alsóvárosi kulturházban gazdaggyűlés volt, amelyen az ünnepi szónok, *Schandl* Károly dr. országgyűlési képviselő, az OKH vezérigazgatója, mindenekelőtt a gazdasági világválság okait ismertette, majd a kibontakozás lehetőségeiről beszélt. A kibontakozás egyetlen útja, ha világszerte a gazdasági életben áttérnek a keresztény erkölcs alapjaira. A kartelekről és trösztökről beszélt ezután a szónok, amelyek ellen törvényhozásilag kell védekezni. Végül a gazdaadósságok rendezésének problémájával foglalkozott. Ezt a kérdést meg kell oldani, még pedig az egész társadalom arányos teherviselése alapján.

Délután a város háza nagytermében a szegedi katolikus nők is diszkyűlést tartottak. Este a Katolikus Kör helyiségében serleglakoma volt, amelyen *Schandl* Károly mondott pohárköszöntőt.

A híres ötösbizottság, amelynek munkája kudarcra végződött

Balról-jobbra: Rusdi bej, török delegátus, Laval francia külügyminiszter, Madariaga spanyol delegátus, a bizottság elnöke, Avenol, a Népszövetség főtitkára, aki nem hivatalos tagja a bizottságnak, Eden angol miniszter és Beck lengyel külügyminiszter.

Esetek és fanulságok

Az elmúlt osztálysorsjátékon történt, hogy K. ur kapott 1/4 sorsjegyet egy főúrasítótól. A húzás előtt átadott a feleségének 6 pengőt a sorsjegy befizetésére, ki azonban helyett egy kalapot vásárolt magának. A sorsjegyet kihúzták egy főnyereménnyel... Az esetben VÁLÁS lett a vége.

*

B. hivatalnok régóta játszik az osztálysorsjátékon. Sorsjegyét kihúzták a betétet, a főúrasító küldött neki egy PÓTSORSJEGYET. Miután azonban a fiatalembernek pénzre volt szüksége, nem tartotta meg... és azt másnap már kihúzták és 10.000 pengőt nyert volna.

*

Egy nyomdász nyert nemrég 60.000 pengőt... de oly könnyelműen élt és gazdálkodott, hogy ma ismét szegény ember.

*

Ezzel szemben egy takarító nyert 80.000 pengőt, gazdagsága révén boldoggá tette az egész családját, rokonságát, sőt a faluját is.

*

S. ügyvéd nyert az 5-ik osztály 2-ik húzás napján 60 pengőt, azonnal vett egy PÓTSORSJEGYET és a következő héten nyert 10.000 pengőt.

*

N. kereskedő elfelejtette az 5-ik osztálynál sorsjegyét megújítani, tehát elvesztette nyerési jogosultságát. Szokásból nézte az újsághoz a hivatalos húzási jegyzéket, látta, hogy a sorsjegyszámát kisorsolták 40.000 pengővel és beteg lett ennek a szerencsétlen esetnek.

*

A tisztelendő évek hosszú sora óta szerelmes volt, de nem tudott férjhez menni. Olvasta az osztálysorsjáték hírdetését, elhatározta, hogy vesz egy sorsjegyet. A szerencseistenasszony meghallgatta imáját és nyert legutóbb 20.000 pengőt. Rövidesen megtörtént az esküvő és ma boldog asszony.

*

EGY KISGAZDA, szegény ember, de jó szónok, egy vasárnap anyját beszélt a falubelieknek az osztálysorsjáték intézményéről, hogy összedadtak 24 pengőt és vettek egy sorsjegyet. Mi a véletlen, a sorsjegy nyertek 15.000 pengőt. Hogy most

az egész környéken alig van ember, ki nek ne volna sorsjegye, — az természetes...

*

Egy hivatalnok vett egy sorsjegyet. Kellott neki a pénz, Társat vett hozzá, sőt később az egész részt eladta egy barátjának, de kikötötte, hogy nagyobb nyeremény esetén 10%-ot kap. Egy hónappal később a szegény hivatalnok kapott a barátjától 5000 pengőt, mert a

sorsjegy nyert 50.000 pengőt.

*

Egy tanár évek hosszú sora óta játszott több sorsjeggyel. Idővel azonban, miután tanítványai egyrészt elvesztette, visszalépett egy egész sorsjegyet, mely a következő sorsjátékon a főnyereményt nyerte meg. A szegény tanárt csak családja tudta az öngyilkosságát visszatartani s csak hosszú idő múlva tudott megnyugodni.

L. Gy.

Háboru vagy béke?

Az olasz-abesszin konfliktus a nemzetközi diplomácia tanácskozó asztala mellett most már teljesen Anglia és Olaszország közötti ügyé fejlődött ki s ebben az ügyben Franciaország kizárólag a békés közvetítő szerepét játsza. Az egész probléma arra szorítkozik ma már, attól függ a háboru és a béke kérdése, vajjon sikerrel járnak-e Laval francia miniszterelnök közvetítő tárgyalásai és sikerül-e neki valamilyen áthidaló megoldást találni az angol és az olasz álláspont között.

A Népszövetség által kiküldött ötös bizottság javaslatát Olaszország, amint az előre várható volt, nem találta elfogadhatónak. Az olasz minisztertanács elutasította az ajánlatot, de mégis nyitva tartotta az utat újabb tárgyalások felé. Az olasz kormány döntése szerint az ötös bizott-

ság ajánlata nemcsak, hogy nem elégitő, de egyenesen kigunyolása Olaszország érdekeinek és Olaszország tudni fogja a módját annak, hogy eddigi állásfoglalásának, ha kell, mindenkivel szemben is és ha elkerülhetetlen, fegyverrel is érvényt szerezzen.

Anglia továbbra is kitart eredeti álláspontja mellett. Ragaszkodik ahhoz, hogy Olaszországnak tiszteletben kell tartania a Népszövetség döntését, mert ellenkező esetben követelni fogja a büntető szankciók alkalmazását. Ezeknek a szankcióknak az alkalmazása azt jelentené az olasz kormány állásfoglalása szerint, hogy Olaszország kielép a Népszövetségből és esetleg fegyverrel fordul azok ellen az államok ellen, amelyek Olaszországgal szemben büntető szankciókat kívánnak alkalmazni. Az ötös bizottság elutasító döntése után újból összeül a Népszövetség tanácsulése és a közeli napokban várható valamilyen érdemleges határozat az olasz-abesszin konfliktus ügyében.

Genfi híradások szerint a helyzet valamivel kevésbé feszültnek látszik, miután a négus és szűkebb környezete úgy látszik, mégis visszariad attól, hogy Olaszországgal háboruba keveredjék s még abban az esetben is, ha a legközelebbi genfi tanácsülés nem intézné el végérvényesen az olasz-abesszin vizsály ügyét, akkor is lehetségesek még a további tárgyalások, amelyek talán elháríthatják a világ feje felől a háboru veszélyét.

Minden hangszer

legjobb minőségben és legolcsóbban vásárolhat a hirneves

Reményi Mihály

hangszertelepén. Budapest, VI./15, Király-utca 58-60.

Kérje 51. sz. díjmentes árjegyzékemet

A béke és igazság összeölelkeztek...

A Magyarországon időzött hadviselt francia képviselők tiszteletére Ivády Béla, a Nemzeti Egység Pártjának országos elnöke, a párt helyiségében ebédet adott s jól átföntött, lelkes beszéddel üdvözölte a kiváló vendégeket. Erre a beszédre válaszolt Xavier Vallatt, a francia csoport vezetője, olyan közvetlen szavakkal, amelyek minden magyar érzést megmozgatnak. Azt fejtegette, hogy ők az idők folyamán számos adat birtokába jutottak, amelyekből megállapíthatják azt, hogy hazánkkal igazságtalanul bántak. Végül arra üritette a poharát, hogy a közel jövőben minden magyar elmondhassa: „A béke és igazság összeölelkeztek”. Trianon óta francia ajakról ilyen szavakat nem hallottunk. Hogy a béke és igazság összeölelkeztek. Megdörzsöljük a szemünket. Ejnye, no! A béke és igazság? ... Hát lehetne ez a kettő együtt is? Mi a békét, amelyet közel két évtizede nyögünk, a történelem legnagyobb igazságtalanságának tartjuk. S most a béke és igazság ölelkezésével kecségetnek? Talán elszállt a köd, amelyen nem tudott átsütni az igazság napja? Elszállt. Felemelkedett. Vészfellegekké vált. Azok uszálnak most az égen. Egy részük dörög. Másik villámlik. De közein néhol átragyog a nap is. Mint a Xavier Vallatt beszéde. Jó jel. Alighanem jön a tisztítóvihar . . .

Járási kiállítás Kiskőrösön

Szeptember hó 22-én, vasárnap nyílt meg Kiskőrösön a járási mezőgazdasági és gyümölcskiállítás. A megnyitó ünnepségen résztvett Teleki József gróf, a vármegyei Gazdasági

Egyesület elnöke, Ney Géza főjegyző, a vármegyei képviselőtestületben, Gesztelyi Nagy László dr. kamarai igazgató, Gullner Elemér vármegyei gazdasági felügyelő és még sokan mások. A Faluszövetség és a Vasárnap képviselőtestületben Wieser Béla titkár jelent meg.

Szinte alig akart az ember a szemének hinni, hogy fagy és jég után ily nagytömegű és kiváló minőségű gyümölcs kerülhetett bemutatásra. A járás iparosai is szép anyaggal szerepeltek és nagy feltűnést keltett egy 1702-ben készült szobaberendezés. Az egész ünnepségen átvonult a község halhatatlan nagy szülőltjének: Petőfi Sándornak tisztelete. Szülőházához külön zárandoklat volt és az evangélikus iskola előtt felállított szobrát is megkoszorúzták.

A kiállítás rendezése körül igen nagy érdemei vannak Safáry Endre dr. főszolgabírónak, aki páratlan lelkesedéssel igyekezett a sok nehézség ellenére a sikert kivívni. Ez tökéletesen sikerült is és csak öszinte szívvel gratulálhatunk neki és munkatársainak. A Faluszövetség a kiállítás értékének emelése céljából a rendezőség rendelkezésére bocsátotta szemléltető és oktató vándoranyagát, melynek igen sok nézője akadt.

Uj rend a faiskolák forgalma terén

A nyáron végzett hatósági permetezések örvendetes sikere módot nyújt a földmivelésügyi minisztériumnak arra, hogy lényegesen enyhítsen azokon a rendszabályokon, amelyek a faiskolák forgalmát az utóbbi években olyan körülménnyessé tették. A napokban jelenik meg Darányi Kálmán földmivelésügyi miniszter erre vonatkozó rendelete és az őszi szállításokat már ennek alapján végzik a faiskolák.

A legfontosabb eredmény, amelyet az új rendelet hozni fog, a szállítási igazolványok egységesítése. Többé nem lesz vörös, sűrűsávós és fehér igazolvány, hanem minden faiskola azonos színű, alaku és szövegű lappal fog szállítani. Ezt az igazolványt a most folyó szemlék során teljesen tisztának talált faiskolák minden további nélkül megkapják. Azok a faiskolák, amelyekben kisebbfokú fertőzést állapítanak meg, kötelesek ciánozni, illetőleg csak ciánozott termesztyvényekre kapiják meg a szállítási igazolványt. Az erősen fertőzött faiskolák, ha ilyen találnak, egyáltalán nem, tehát ciánozással sem szállíthatnak. Nem kapnak szállítási igazolványt azok a faiskolák sem, amelyek eddig megbujva kivonták magukat a rendszeres permetezés kötelezettsége alól.

Mint a fentiekből kitűnik, gyümölcsfaoltványt és minden más faiskolai természetűt csak hatósági szállítási igazolvánnyal lehet áruba bocsátani. Így akarja a minisztérium biztosítani azt a fontos gyümölcs-termesztési érdeket, hogy csak fertőzéstől mentes csemete kerülhessen forgalomba. Ebből a szempontból igen helyes az a rendelkezés is, hogy nemcsak a faiskolát, de szigorúan megbüntetik azt a magánfelet is, aki igazolvány nélkül átvész faiskolai cikkeket.

A szállítási igazolványt a községi elöljáróságok szolgáltatják ki.

A budapesti pénzüintézetek 115 ezer pengőt adományoztak közcélokra

A Magyar Nemzeti Bank üzletvezetősége és néhány budapesti pénzüintézet közötti véleményeltérés támadt aziránt, hogy kamatelszámolásokból kifolyólag 115.948 pengő 50 fillér a Magyar Nemzeti Bankot, vagy ezekeket a budapesti pénzüintézeteket illeti-e meg. Imrédy Béla dr., a Magyar Nemzeti Bank elnöke, akinek döntését a budapesti pénzüintézetek kikérték, azt a javaslatot tette, hogy a budapesti pénzüintézetek járuljanak hozzá ahhoz, hogy a vitás kérdés eldöntése helyett a szóbanforgó összeget egyes közelebből meghatározott közcélokra fordítsák.

A budapesti pénzüintézetek ezt a javaslatot magukévé tették. Ennek folytán a Magyar Nemzeti Bank elnöke értesítette Kozma Miklós belügyminisztert, hogy 75.000 pengőt rendelkezésére bocsát abból a célból, hogy azt a nuári szárazság idején falv helyen dult tűzvészek károsultjainak segítésére fordítsa, 35.000 pengőt pedig Hóman Bálint dr. valás- és közoktatásügyi miniszternek ajánlott fel a művészek és írók nyomorának enyhítésére.

Kép a kiskőrösi kiállítás megnyitásáról

Sáfáry Endre dr. főszolgabíró üdvözli a megnyitóünnepségre érkezett vendégeket. Középen: Gesztelyi Nagy László dr., a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara igazgatója; Teleki József gróf, a vármegyei gazdasági egyesület elnöke.

GAZDATUDÓSÍTÓ

A buza októberi átszámítási kulcsa

A Pénzügyi Központ közhírré teszi, hogy a buzaátlaglevelekben folyósított és buzaértékre szóló kölcsönök törlesztési részleteinek befizetésekor és a buzaátlaglevelek kamatszelvevényeinek beváltásakor októberre átszámítási kulcsként egy métermázsos buza fejében 15.93 aranypengőt kell alkalmazni.

Megállapították a minimális burgonya-árakat

A földművelésügyi miniszter a burgonya métermázsánkénti legkisebb termelői árát 1935 szeptember 18-tól kezdődően további intézkedésig a következőképp állapította meg: korai rózsza 9, Gűlbaba 10.50, őszi rózsza 7.75, Elba 5.25, Krüger 4 pengő. Az árak étkelési nagyságra, változatott árura és feladóállomástól értendőek.

Újra osztályozzák a dunavölgyi szikes területeket

Kiskunság több ezer kúsgazdájának évtizedes kívánságát teljesítette Erdélyi Lőránd alispán, amikor a Dunavölgyi Levesapó- és Öntözötársulat árterébe vont lecsapolt szikesek új osztályozását rendelte el. Kunszentmiklós, Szabadszállás, Izsák, Dómsöd és a többi kunsági községek határában a vadvízek lecsapolása következtében szántóföldi művelésre alkalmas nagy területeket nyertek, de mintegy 20.000 katasztrális hold olyan terület is maradt, amely művelésre nem volt alkalmas, azonban ez után is meg kellett fizetni az ártéri járulékot. A gazdák azt kérték, hogy csak azok fizessenek ártéri járulékot, akiknek a csatornázás használt és ezt új osztályozás után állapítsák meg.

Meghosszabbítják a cukorrépa átadási időpontját

A Magyar Cukorrépa-termelők Országos Szövetségének választmányja legutóbbi ülésén elhatározta, hogy a cukorrépa elmaradt fejlődése folytán a cukorrépa átadási időpontja kezdetének október 7—14. napjában való kitézése érdekében sürgősen megteszi a lépéseket, úgyhogy az átétel időtartama legalább négyheti munkanap legyen. A katasztrális takarmányhiányra való tekintettel a szövetség felterjesztésben kéri a kormányt, hogy a szárított répaszelet a múltévi áron, teljes egészében bocsáttassék a gazdák rendelkezésére. Javasolta a szövetség az általa már régebben sürgötött inszercukor intézménynek bevezetését is.

ADÁS-VÉTEL:

Vennék 200—300 liter ürtartalmu jó állapotban levő használt szőlősajtót. Ármejelölésű megkereséseket kérek. Cim: Jeney Vince, Celldömök. (Vas megye.)

Eladnék jóforgalmu fűszerüzletet, vendéglőt, 45 magyar hold földet, sok gazdasági épülettel, vetéssel együtt. A földek külön is eladók. Értekezni lehet: nagyvendéglősnél (Aka, Veszprém megye) válaszbélyeg ellenében.

Hannover környéki német gazda háza

A képen Barta Imre magyar gazdaifju látható vendéglátó német házigazdájával annak felesége között.

Üzenet a Németországban tartózkodó gazdaifjaknak!

Kedves fiatal Gazdatársaim! Beosztási helyeteken ez az utolsó Vasárnap, amit még kézhez kaptok, ezért közlöm, hogy az előzetes tájékoztatóban jelzett időben, azaz október 6-án, este 7 órakor találkozom Veletek Berlinben. Az odautazást beszéljék meg az egymáshoz közel lakó gazdaifjak, hogy lehetőleg csoportosan utazzanak. A Breslau, Hannover, stb. állomásokról Berlinig szóló vasuti jegy árát találkozásunk alkalmával fogom viszatéríteni. A jelzett időben tehát mindenki német pontossággal jelenjen meg a gyülekező helyen. Üdvözlettel a viszontlátásig:

Tölgyes István dr. igazgató.

Üzenetek: Baán Dénes: Levelezőlapodat köszönettel kézhez vettem és intézkedtem, hogy a Vasárnap-ot új címre küldjék. A továbbutazásra vonatkozó tervedet tudomásul vettem, azonban, ha a német fiu hozzátok beérkezik és Te csak hosszabb idő után mégy át hozzájuk, attól tartok, hogy nem fogják jó néven venni. A német fiu, amint írja, a napokban indul utba Magyarországra. A szüleid által küldött zsebpénzt Berlinből fogom címre elküldeni. — Horváth János: Hosszu leveledet köszönöm. Nagyon örülök, hogy Zalaegerszegről ismét egy derék fiuval gyarapodik a Németországot járt magyar gazdaifjak csoportja,

mert leveled minden sorából kiérzik a magyar föld iránti szeretetet és az a némes igyekezet, mellyel azt majd hazatérésed után művelni fogod. — Fauszt József: Azon a vidéken hárman vagytok, keresd az összeköttetést Simonnal is, akinek pontos címe: Gross-Würbitz, Prov. Schlesien, Post Beutenen, bei Liegnitz, bei Herrn Springer. Esetleg ő kíségit Berlinig. — Barta Imre: Lakóházatokról készült fényképet megkaptam. Még néhányan tartoznak az általam kért képekkel. Kérem őket, hogy még beosztási helyükről való elutazásuk előtt küldjék meg címemre.

Vermorel rendszerű, belül ölmozott

Permetezők

bortömlők, borsajtók, borszivattyúk, seprőprézsákak, borderítők, cimkék, dugók
jutányos áron kaphatók.

Valamint összes egyéb pincegazdasági eszközök.

Nagy Ignác

szőlészeti és borászati gépek és eszközök lerakata.

Bpest, VII., Károly király-ut 9.
Alapított: 1884. Telefon 415—15.

Kedvezőbb állatértékesítést sürgetnek a gazdák

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület állattenyésztő szakosztálya legutóbbi ülésén annak a kérdésnek a megvitatása szerepelt, hogy a takarmányellátás és az állatértékesítés javítása érdekében a földművelésügyi miniszter által már bejelentett program kiegészítésére és végrehajtására nézve melyek az állattenyésztő és hizlaló gazdák kívánságai és javaslatjai. A szakosztály megállapította, hogy a nyári aszály következtében a magyar állattenyésztés és hizlalás fokozottan nehéz helyzetbe jutott és a bár elég jó szalmatermés felhasználásával nagy nehézségek és áldozatok mellett az állatállomány kitelletését előreláthatólag biztosítani lehet, a mezőgazdaság számára kibírhatatlan terhet és ugyszólván minden állattenyésztési és hizlalási ágban veszteséget jelent az a kedvező

zöten arány, amely a magasra felcsökött abrakárak és az elérhető állatok között fennáll. A sertésértékesítés helyzetében ugyan ezidőszertint bizonyos javulás mutatkozik, de a malacok és süldők értékesítésének viszonyai és kilátásai igen kedvezőtlenek, a szarvasmarhaértékesítés helyzete pedig a külföldi piacok rosszabbodása miatt romlott. A szakosztály elismeréssel vette tudomásul a földművelésügyi miniszter által gyorsan és nagy megértéssel tett eddigi intézkedéseket, de szükségessé mondtotta ki, hogy a tapasztalható kedvezőtlen eltolódásokra való tekintettel az eddiginél messzebbmenő elhatározások és intézkedések történjenek egyrészt az abrakárak színvonalának csökkentése, másrészt az állatértékesítési lehetőségek javítása érdekében.

A népművészet kérdése gyökeres rendezést követel

A magyar ujságok között a Vasárnap volt az első, amely felfedte a népművészet körüli visszasságokat és örvendés tény, hogy közleményünk visszhangjaként az illetékesek ma már komolyan foglalkoznak a magyar népművészet kérdéssel.

A magyar háziipar óriási fejlődést mutat az utóbbi évek folyamán. Ez a fejlődés most — látszólag megállt. Szomorú tény, hogy üzleti kapzsiság uszorazza a falu népét és ez oly nyomort teremtet az ország egyes, háziiparral foglalkozó vidékein, hogy felgyeltek rá az illetékes körök is.

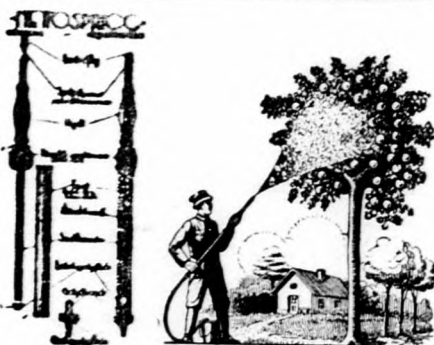
Lássuk csak, miről van itt szó lényegében? Először: *tulnyomórészt hamisított népművészeti utánzatok kerülnek forgalomba az igazi értékek rovására.* Másodsor: *kiuszorazzák a falu népét és a munka végzői jilléret kapnak munkájukért.* Harmadsor: *a kapzsiság megmetyeljezi a nép lelkiületét és romboló versenyre szorítja az igazi népművészet művelőit is.*

E három kérdés körül rengeteg visszasságot találunk, amelyet sürgősen rendezni kell. De vajjon hogyan?

Először is az a baj, hogy a háziipari termékek közvetítésével főként vagy alkalmi vállalkozók, vagy pedig export-cégek foglalkoznak. Közvetítő kereskedelem ugyszólván nincs. Az exportőr, aki külföldre szállít, csak nyomott árakat tud fizetni, mert különben nem tudja értékesíteni a portékát. A külföldre szállító cégek jó részéről el kell ismerni, hogy becsületes, derekas munkát végeznek és ezért elismerést érdemelnek. De ezek mellett vannak jónéhányan, akik visszaélve a népművészet által terem-

tett helyzettel, kiuszorazzák a falu népét. Ezek ellen bizonyára kíméletlen rendszabályokat foganatosít az iparügyi miniszter ur.

A népművészeti hamisításokat és a legfőbb visszaéléseket kétségtelenül az alkalmi közvetítők idézik elő, illetve művelik. Mivel az önálló kereskedelem még nagyon kezdetleges és alig jöhet számításba, szabad terük van azoknak, akik nyereszkeséssel szándékkal foglalkoznak a háziipari termékek értékesítésével. De ne es-

Szétszedve

Munkában

Legujabb szabadalom

„NETTOSPRICC“

dagattyunélküli gyümölcsfapermető készülék.

Olcso, nincs benne bőrozés, nem szárad ki, nem romlik, nem kopik. Egy perc alatt szétszedhető és könnyen tisztítható. Alkalmas permetezésre, fertőtlenítésre, megszélésre stb.

Kérjen díjtalan leírást.

Gyártja és forgalomba hozza:

Takács Károly, nyug. Máv. előljáró,
Budapest, VI., Kerekes-utca 28.

sünk tévedésbe, ezek az alkalmi közvetítők nem mindig uszorások. A háziipari termelés rendszertelensége, a tájékozatlanság, az értékek felkutatásával járó nehézségek sokszor olyan terheket jelentenek, hogy a „több száz százalékos“ haszon csak névelges, mert rámegegy a költségekre.

A népművészeti kérdésnek legfőbb pontja az, hogy az említett értékelvutatási és egyéb nehézségek, no meg sokszor az üzleti kapzsiság arra ösztökéli az élelmes elemeket, hogy valóságos üzemet rendezzenek be a „nemzeti értékek“ hamisítására. A fővárosban és környékén rengeteg ilyen „háziipari üzem“ működik.

Ha végigtekintjük ezeket a visszasságokat, éreznünk kell, hogy mindezt könnyen kiküszöbölhetnénk, ha lenne egy szerv, melynek keretében fel tudnánk fedni mindazt, ami érték és egy háziiparral foglalkozó falusi népünknek, mint a városi fogyasztónak bemutatnánk, hogy mi is az az igazi népművészet, melyet művelni és nagyra tenni érdemes.

Tárgyalják le a kérdést azok, akik erre illetékesek. Cselekedjenek és segítsenek, de úgy, hogy hasznuk azoknak legyen belőle, akik verejtékve küszködnek a mindennapiért. Igazságos itélkezéssel tegyék lehetetlenné, hogy az uszora és a szervezetlenség eméssze a magyar nép erejét. Szerény nézetünk szerint kívánatos egy olyan intézmény létrehozása, mely a magyar értékek képviseleti központja lenne. Egy ilyen szerv nemcsak azért hivatott nagy szerepre, mert keretében könnyen áttekinthetnénk mindazt, amit létrehozhat a népünk teremtő ereje, hanem nevelő hatása jótékonyan hatna a termelésre és egy csapásra megoldást nyerne az igazi értékek „márkázási“ kérdése is. Az erkölcsi erő biztosítaná a minőséget, a közvetítési készség pedig jó szolgáltatást tenne a kereskedelemnek, mely aztán, nem lenne ráutalva a silány hamisítások átvételére.

Most, hogy megkezdte működését az iparügyi minisztérium, reméljük, hogy végre gyökeres rendet teremtenek a háziipar és a népművészet körül.

Várnai Vócsa Ferenc

Érthető, hogy oly számosan vesznek részt a m. kir. osztálysorsjátékon, mert a kisorsolásra kerülő nyeremények nagy számánál fogva valószínű, hogy a várva-várt eredmény nem marad el. Az összes sorsjegyeknek a felét kisorsolják okvetlen, tehát minden második sorsjegy nyer és egyetlenegy sorsjeggyel szerencsés esetben egy fél millió pengő is nyerhető. A jutalom 300.000, a főnyeremények: 200.000, 100.000, 50.000, 40.000, 30.000, 25.000 pengő, stb., stb. Összesen közel 8 millió pengő készpénz. A húzások már október 19-én kezdődnek. A sorsjegyek ára: egész 24, fél 12, negyed 6, nyolcad 3 pengő és kaphatók az összes főarúsitónál.

Mussolini miniszterelnök kihallgatáson fogadta a magyar gazdaiifjakat

Mussolini olasz miniszterelnök szeptember hó 24-én délután, Rómában kihallgatáson fogadta a „Falu” Magyar Gazda- és Földmives-Szövetség által olaszországi tanulmányútra küldött gazdaiifjakat. A gazdaiifjak Szekeres László dr. főtítkárral vezetésével jelentek meg Mussolini miniszterelnök előtt. A kihallgatáson jelen volt Rossoni földmívelésügyi miniszter és Crollalanza volt miniszter, a front-harcosszövetség elnöke, aki mint a gazdaiifjakat vendégül látó testület vezetője, vázolta Mussolini előtt a magyar gazdaiifjak nyári munkásságát.

Ezután Szekeres László főtítkárral üdvözölte Mussolinót a magyar fiuk nevében és köszönetét fejezte ki, hogy lehetővé tette a magyar gazdaiifjak tanulmányútját. Hangoztatta, hogy a magyar fiuk nemcsak Olaszországot tanulmányozták, hanem a fasiszta szellemet is és minden igyekezetükkel a két nemzet baráti kapcsolatainak kiépítésén dolgoznak. Beszéde végén annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy Olaszország jogos kívánságai a mostani nehéz időkben

is minden bizonnyal teljesülni fognak.

Mussolini válaszában örömeinek adott kifejezést, hogy a magyar fiuk közvetlen-közletről tanulmányozhatták a fasiszmus berendezkedését. Hangoztatta, hogy minden nemzet alapja a föld és mindaz, ami a földből jön, szent és örök. Felszólította a fiukat, hogy ne csak azt mondják el odahaza, hogy látták a Ducét és beszéltek vele, hanem azt is, hogy ő nem új, hanem régi barátja Magyarországnak, éppen úgy, mint ahogyan a magyar és olasz földmivesek baráti kapcsolatai sem újkeletűek és még jobban megerősödtek a fasiszmus uralma alatt. Végül annak a reményének adott kifejezést, hogy eljön az az idő is, amikor Magyarország megkapja jogos igazságát.

Beszéde végeztével hosszasan elbeszélgetett a magyar ifjakkal és részletesen kikerdezte őket olaszországi tapasztalataikról. A kihallgatás mintegy háromnegyed óráig tartott.

A magyar gazdaiifjak Rómából való elutazásuk előtt tisztelgő látogatást tettek a magyar követségen.

tevesztette őt, amikor tudván azt, hogy bérleti szerződése őt hónap mulva lejár, biztosítását mégis tíz évre kötötte és az ajánlat idevonatkozó kérdőpontját szándékosan válasz nélkül hagyta.

A bérlo fellebbezése folytán azonban az ítéltábla megállapította a biztosító társaság kártérítési kötelezettségét. Nem fogadta el a biztosító védekezését és kifejtette, hogy a bérlo az ajánlat aláírásakor joggal lehetett abban a hiszemben, hogy bérletét meg tudja hosszabbítani, vagy pedig új bérletet tud szerezni, amelyre a biztosítást fenntarthatja, illetve átviheti. Igaz, hogy a biztosítási ajánlatnak arra a kérdőpontjára: „Meddig tart a bérleti szerződés” — választ nem adott, azonban, ha a biztosító társaság erre sulyt vetett, úgy köteles lett volna Priskintől határozott választ követelni. Ennek elmulasztásával a biztosító azt igazolta, hogy a kérdésre adott bármilyen válasz a kockázat elvállalásában nem befolyásolta.

A Kuria Zsitvay-tanácsa — mint említettük — a felülvizsgálat során foglalkozott a perrel és a tábla ítéletét helybenhagyta. Az iratokat pedig visszaküldte a törvényszékre, hogy állapítsa meg azt a kártérítési összeget, amelyet Priskin a biztosító társaságtól kapni fog.

A tüzbiztosítási szerződés érvényben marad, ha a bérleti szerződés időközben le is jár

A Kuria Zsitvay-tanácsa egy évek óta húzódó biztosítási perben hozott nemrégiben jogerős ítéletet, amely nagy érdeklődést fog kelteni a gazdaközönség körében, mert a legfelsőbb bíróság a biztosított gazda javára döntötte el azt a kérdést, hogy a több évre kötött biztosítási szerződés érvényét veszti-e akkor, ha a gazdaság bérleti szerződése időközben lejár, de a gazda biztosított ingóságait a bérlet meghosszabbításának, vagy új bérlet szerzésének reményében épségben tartva, másutt helyezi el?

Priskin Gyula drávafoki kisbérlo 40.000 pengös mezőgazdasági átalánybiztosítást kötött 10 évi időtartamra 1930 május 12-én, noha akkor már tudta, hogy bérleti szerződése őt hónap mulva lejár. A biztosítási ajánlat kitöltésekor válasz nélkül hagyta azt a kérdést, hogy a bérleti szerződés mikor jár le. A föld tulajdonosa nem újította meg Priskin bérletét, akinek abból ki kellett mennie. Ingóságait, többi között ciroktermését, egy szivességből átengedett ökoristálló padlásán helyezte el. Két hónappal később az istállóban tűz támadt s az ott felhalmozott cirokanyag és cirokszakál elégett. Priskin közel 30.000 pengő kártérítést

követelt, de a biztosító nem fizetett. Erre megindult a per.

A budapesti kir. törvényszék elutasította a bérlo keresetét és elfogadta a biztosító társaságnak azt a védekezését, hogy Priskin meg-

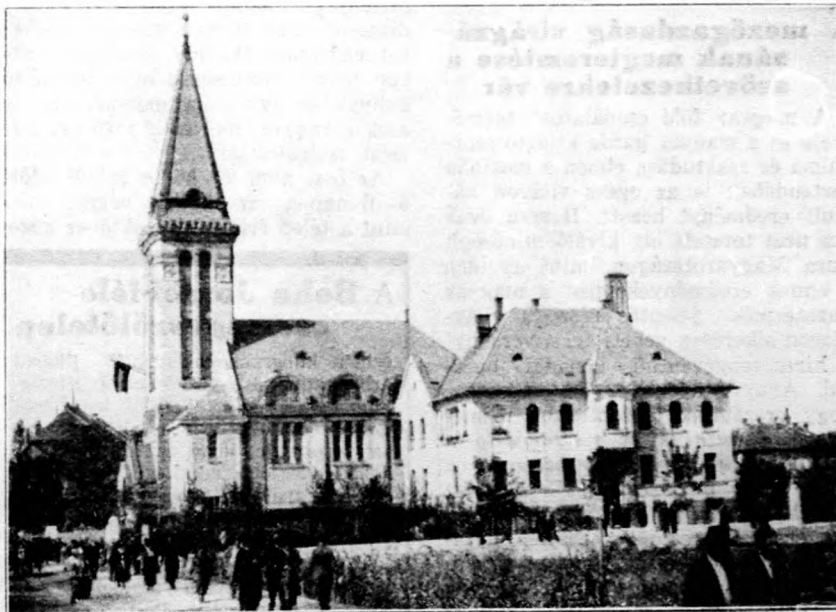
Arany- és ezüstpénzek ára

1935. évi szeptember hó 24-én.

Aranypénzek: Tőzsdei jegyzése szünetel.

Ezüstpénzek: 1 darab egykoronás 40 fillér; kétkoronás 80 fillér; ötkoronás 2 pengő 20 fillér; régi egyforintos 1 pengő 9 fillér.

Szinezüst kilogrammja: 105 pengő.

Uj református templom Budapesten, az Üllői-uton

NEMZETGAZDASÁG

Mecser Endre

müncheni rádió-előadása

Magyarország az idén reprezentatív kiállítással vesz részt a müncheni nemzetközi élelmiszerkiállításon. A kiállítás alkalmából vitéz Mecser Endre, az Országos Mezőgazdasági Kamara elnöke előadást tartott a müncheni rádióban. Előadása folyamán hangsúlyozta, hogy a magyar kiállítás nemcsak a termelés fejlettségét igazolja, hanem egyidejűleg a magyar és német gazdasági kapcsolatok fejlődését is be akarta mutatni. Mecser Endre örömmel állapította meg előadásában, hogy a két ország gazdasági kapcsolatai az utóbbi évek folyamán örvendetes fejlődést mutatnak, ami nemcsak a magyar mezőgazdaság, hanem a német ipar érdeke is. Ha a magyar termelő fölöslegeit Németországban jó áron el tudja helyezni, ezzel a magyar gazdasztyál vásárlóképesége emelkedik, ami viszont a német iparnak biztosít nagyobb elhelyezési lehetőségeket Magyarországon. A legújabb statisztikai adatok azt mutatják, hogy Magyarország 1934-ben Németország élelmiszerszükségletét a legfontosabb cikkekben fedezni tudta volna s ezzel szemben Németországnak módjában állott volna Magyarország legfontosabb exportfeleslegeit teljes egészében átvenni. Előadása végén felsorolta Mecser a magyar kiállítás legfontosabb látványait és meleg szavakkal megköszönte a német közönség érdeklődését a magyar kiállítás iránt.

SZÖVETKEZETI ÉLET

A mezőgazdaság virágzásának megteremtése a szövetkezetekre vár

A magyar föld csodálatos termőereje és a magyar gazda kitartó szorgalma és szaktudása ebben a mostoha esztendőben is az egész világon bámult eredményt hozott. Hosszu évek óta nem termett oly kiváló minőségű buza Magyarországon, mint az idén s ennek eredményeképpen a magyar buzatermés jelentős része a világpiacra sikeresen veheti fel a versenyt a híres tengerentúli kanadai búzával. Annyit jelent ez az eredmény, hogy országunk legfontosabb terménye: a buza ismét visszahódította régi hírnevét, ismét megszerezte az egész világ megbecsülését s keresett árucikk lett a külföldi piacokon. Teljes eredménnyel járt tehát a buzanemesítő tevékenység, amelyet a földmivelügyi kormányzat legkiválóbb szakembereink irányítása mellett évekként kezdteményezett s amelynek következtében ma az ország

buzával bevett területeinek jelentős részében egyöntetű és kiváló minőségű buza terem.

Ez az eredmény is azt mutatja, hogy kitartó munka s legfőképp a céltudatos összetartás a válság legnagyobb nehézségein is diadalmaskodni képes. Ezért jelent a szövetkezeti mozgalom, a szövetkezeti tömörülés mérhetetlen hasznát a magyar gazdaság részére s ezért kell a magyar agrárszövetkezeteknek, elsősorban a hitelszövetkezeteknek, jövő munkásságukat még erőteljesebben a kitűzött célok megvalósítása érdekében a hitelszövetkezeteknek, jövő ságnak ma igen kemény harcot kell vívnia, hogy a külföldi országok piacain a magyar termények elhelyezésre találjanak. S ugyancsak küzdelemre van szükség bent az ország-

ban is, hogy a sokat emlegetett agrárrolló szélességét csökkentjük s végső eredményben a mezőgazdasági termelés jövedelmezőségét emeljük. Ezt a harcot a magyar gazdaközönység azonban csak a szövetkezetek segítségével vívhatja meg. A hitel, a fogyasztás, a beszerzés, az értékesítés területein a magyar gazda már sokszor tapasztalhatta, hogy ugy találhatja meg igényeinek méltányos kielégítését, ha nem önmagára hagyatva, elszigetelten dolgozik, de kapcsolatot keres többi gazdatisáival s a szövetkezetekben tömörülve folytatja tevékenységét. Ezért vár elsősorban a magyar agrárszövetkezetekre a jövő munkája, az a munka, amely a magyar mezőgazdaság fejlődésének és virágzásának új korszakát fogja megnyitni.

GAZDASÁG ÉS HÁZTARTÁS

ROVATVEZETŐ: SCHANDL JÓZSEF DR.

A gyümölcs szedése

óvatosságot és ügyességet kíván, mert a legszebb és legeredményesebb gyümölcs se tartható el, ha ütés-verés, vagy a földrehullás következtében megzuzódik. A zuzódás okozta — szabdszettel alig látható — réseken bejutnak a rothadási baktériumok s így tömkrereszik a különben talán nagyértékű terményt.

Igy a nyersen való fogyasztásra és szállításra szánt szilvát kézzel szedjük le a fáról és csak a feldolgozásra (lekvár, pálinka) szánt szilvánál engedhető meg a lerázás. A dió és a mogyoró akkor ad jól eltartható és sulyos árut, ha ezeket a kopáncs szétnyílása idejében szedjük le a fáról. A dió és a mogyoró szedése ne feldobott kövek, husángok segítségével történjék, hanem ezek szűretelését rázással vagy hosszu vékony pálcákkal végezzük. Ha így járunk el, akkor nem töredeznek le a legszélso gallyak és így nem mennek tönkre azok a rügyek, melyek a jövő évi termést szolgáltatják.

Az őszi alma és körte érésük előtt 5—6 nappal, az október végén, valamint a télen érok pedig október köze-

pén, illetve végén szedendők le a fáról. Az eltartásra szánt gyümölcs mindig csak kézzel szedendő! Ezeket megmosni vagy letörölni sem szabad. A szedés bélelt kosárba vagy könnyű favederbe létráról történjék. Ezek legnagyobb értékű és legkényesebb gyümölcseink, ezért ugy bánjunk velük, mint a tojással; minden nyomás, minden ütődés e gyümölcsöket eltartásra és szállításra alkalmatlanná teszi.

Szedés után a gyümölcsöt azonnal osztályozzuk, majd ládába csomagoljuk, vagy az eltartóhelyre tesszük.

Legjobb gyümölcsraktárak a pincének kamraszerű, jól szellőztethető helyiségei. Ezek tulnedvesek vagy tulszárakak ne legyenek. Az egyenletes, alacsony hőmérséklet megtartása céljából előnyös, ha a tárolóhelyiség félig a földbe van sülyesztve. A gyümölcs berakása előtt célszerű a helyiség falait, az abban elhelyezett faállványokat, alapos takarítás után, 3 százalékos bordói lével megmeszteni, mert így a baktériumokat és penészgombákat megöljük.

Takarmánytermelésünk

legtöbbször fiaszóval végződik, mert tavasszal és nyáron nincs elég esőnk. Ezért ajánlották növénytermesztési szakembereink már évekként előbb, hogy főleg őszi takarmányfélék (szószós- és pannonbüköny, stb.) termesztését kell jobban felkarolnunk. Ujában a rozsok, mint legelőnek és besavanyított (erjesztett) takarmányok etetéséről is sokszor esik szó.

Különösen érdekes vetőtervet ajánl Gefferth György, kinek a gyakorlat utján szentesített elgondolása a következő:

„Szántóföldünk egy részét osszuk két félre. Az egyik felet kora nyáron, legkésőbb július végén, féltrágyában részesítve, utána hengerrel megjár-

A Bohn József-féle csememeszőlőtelep

ezidén kilogrammonként 45 filléres árbán adta el a Szőlőskertek Királynője és Mathyász Jánosné korai csememeszőlőfajokat. Ez a körülmény is azt bizonyítja, hogy ez a telep szállítja a legjobb minőségű szelektált sima és gyökeres vesszőket fenti szőlőkől és ezenfelül még körülbelül 144 egyéb féleségből. (Afus—Ali, stb., fajok.)

Kérjen idei legújabb szakleírást és árjegyzéket. Posta:

Árpádközpont, Csongrád megye.

va bevetjük rozssal. Ez már szeptember végén legelőt ad. A másik részbe, ugyancsak féltrágyába, szeptember derekán vessünk rozst, kat.-holdanként 70 kg-ot és közéje 20—25 kg somkorót. Erről a földről a rozslégkésőbb április végén — zölden levágyva — le fog kerülni. A somkóró megmarad és nyáron jó kaszálást ad, utána pedig legelőt őszi, mikor majd új rozslégelők megerősödik.

Az áprilisban kaszált rozst teljes kalászhányásban vágjuk le s kissé fonyadt állapotban bezombolyázzuk. Készítsünk 3 zombolyai kazalt, mert így nem romlik el, ha nem is bírjuk egyszerre feletetni. Így át tudjuk hidalni a nyári szárazságnak megsemmisítéssel fenyegető veszélyét.

Az őszelegeltetett rozst tarlójába tavasszal vethetünk tőköt, káposztát, (a föld minősége szerint) vagy burgonyát, kukoricát, napraforgó-csalámdét 40 cm-es sorközökbe vetve és sűrűn megkapálva.

Bor- és szőlőértékesítés

Az ország legtöbb vidékén szomorú szüret következett be.

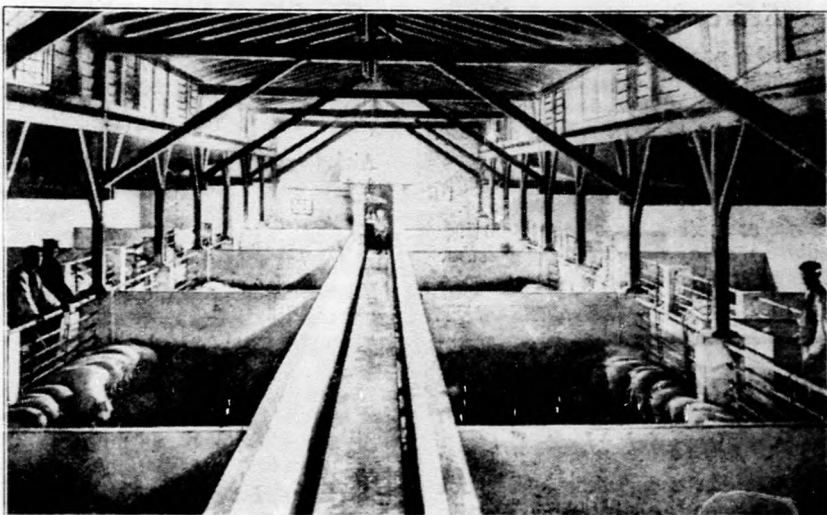
Ami a fagy meghagyott, azt alaposan megtizedelte a legutóbbi jégeső. Sok gazda, attól való félelmében, hogy a gyorsan összeszáradt szőlőjében nagyobb mennyiségű vesztesége lesz, kénytelen volt nekifogni a szüretelésnek. Az ilyen korai szüret eredménye elég gyenge, 15—17 cukorfokos mustot adott.

Abban az örvendetes körülményben, hogy a spekulációnak ezútnem sikerült a szőlő és must árát letérni, nagy része van a naponta rádió leadott árkölésnek is. Feltétlenül kívánatos, hogy ez a rendszer fennmaradjon a szüret után is az új- és őborokra nézve is. Ha a gazdatársadalom az ilyen irányárakból állandó tájékoztatást kap, sok százezer pengő marad meg a bortermelőnek, amely összeg egyébként a spekulánsok zsebébe vándorolt volna.

A borszőlő ára, amely eleinte Nagykörsön és Jánosalmán szokatlanul alacsonyan indult, néhány nap óta megszilárdult. Jelenleg Kecskeméten 17—20 fillér, Gyöngyösön 20—22, Jánosalmán 16—17 és Nagykörsön is 16 fillér a borszőlő kilogrammja, helyt termelő szőlője. A vásárlás vagy szőlőnként, vagy mustra átszámítva történik. Igen nagy élnétség volt tapasztalható épen Nagykörsön a legutóbbi napokban a szőlővásárlásnál. Németországba és Ausztriába sok étkelési szőlőt visznek ki. A kövidínka-szőlő ára, tekintve, hogy ez eléggé elalú és szállítható fajta, kilogrammonként ismét elérte a 22 filléres árat. Ilyen ár mellett viszont nem fogják mustnak kiszajtolni.

A későbbi kilitások a sovány szüret és magas borszőlőárak folytán a bor-áralakulásra nézve kedvezőek. Az őborok ára szintén szilárd. A kommerci-árúért fokként 3—3,2 fillért, az erősebb fajborokért ennél jóval magasabb árat fizetnek. Az őbor iránti kereslet közepes. A spekulációs vásárlás az őbornál most szünetel, inkább a mustot szedik a kereskedők, hogy olcsó újbort biztosíthassanak maguknak.

A chasselas szőlők nagyban 24—28, míg a finomabb Szőlőskertek Királynéje,

Németországi sertéshizlaló

Baan Dénes magyar gazdálfi beosztási helyén, a hannoveri tartományban.

Mathyász Jánosné és egyéb muskotály fajok kilogrammonként Gyöngyösön 35—40, Szeged környékén 40—45 fillérért keltek el. Nagy az érdeklődés épen a magas szőlőárak folytán a fenti két értékes esemeszőlőféleség és az Afus-Ali veszőlő iránt.

A gyümölcs-pálinka-árak szilárdak. A készletek minimálisak. Kevés szilvóriumot fognak kifőzni, miután a szilvának magas ára van és a konzervgyárak nagy mennyiséget összevásároltak. A szilvórium mai ára hl-fokként (6 nyári ár) 5, ó-kékszilvórium 5,50—5,80, seprő 3,70, törköly ugyancsak 3,70, eperpálinka 4—4,20 pengő hl-fokként III. táblázat szerint. Kínálat adig akad. A walesi herceg által annyira népszerűsített híres magyar eredeti barackpálinka iránt állandóan emelkedik a kereslet.

Irsai-M. József.

Ápr 6 jótanácsok

Szükös takarmánykészletét a gazda vegye pontosan számba és célszerű beosztással igyekezzék minél több állatot átteleltetni, mert szarvasmarha- és egyéb állatállományunk apadásá egyúttal földjeink termőerejének hanyatlását jelenti. A meglévő szénakészletünk elosztásánál biztosítsuk elsősorban a fiatal, továbbá a vemhes és tejelő anyaállatok szükségletét. 180 napos teletelési időt számítva egy éven aluli csikók és borjak részére napi 4, tehének részére legalább 3 kg szénát vegyünk számításba. Az egy éven felüli növekedésmarhával, az igás ökörral és lóval nem kell okvetlenül szénát etetni, mert ezeket tavaszi szalmán, tenge-riszáron, polyván, vizenyös takarmánnyon és abrakon is ki lehet teleltetni. A hizómárhák részére a hizalás utolsó hónapjára naponta 3 kg szénát célszerű fenntartani. A takarmányhiány csökkentése végett használjuk ki az őszi legeltetést. A szalma, polyva és tőrek izletességének fokozása végett némi melaszt kell vásárolnunk, melyet 4-szeres vízzel felhígítva kannával locsoljunk szét az említett takarmányokra. A melaszt hordóként árulják; egy-egy hordó szállítása drága volna, azért legjobb lesz, ha egy falu kúsgazdái összeállnak s egyszerre több hordóval rendelnek a cukorgyárból.

Ősre az idej kacsák és libák már annyira fejlettek, hogy azok tömését elkezdhetjük. Csakis kifejlett állatokat fogjunk tömöbe, mert ezek hizlalása utján értékesül jól a takarmány és ezek fognak zsírira egy kihízni, mint ahogy a vevők kívánják. A tömésre szánt baromfiakat előzőleg ne kopasszuk meg, mert a toll fejlődése megakadályozza a zsírtermelést. Tömésre használjunk egészséges sűrű tengerit, melyet előzetesen áztassunk puhára és sózzunk meg. Adhatunk a tengerihez csekély mennyiségben olcsó fagytt vagy más zsíradékot. Tömés alatt lévő állataink előtt álljon állandóan bőséges friss víz, mert ebből a sós takarmány után sokat kívánnak. Ha a hizó sokat iszik, nagyobb lesz a mája, ami a legértékesebb része a vágott baromfinak. Egy kis vályuskában tegyünk még eléjük kavicsos homokot és faszén-darát, mellyel emésztésüket javítjuk. Eleinte háromszor, majd kétszer tömjünk naponta, aszerint, mint emésztettek állataink. Ujabb tömés előtt tapogassuk meg begyüket, hogy vajjon nincs-e benne meg nem emésztett kukorica. A tömést akkor fejezzük be, mikor már állataink nehezen tudnak felállni, farktollaik széjjel állanak, testük a zsírtól puha tapintatu és nehezen emésztettek.

Kacsáinkat értékesíthetjük 10—12 hetes korban, 2 kg. körüli súlyal pecsenyének; 4—5 hónapos korban, mint huskacsákat vagy pedig a teljesen kifejlesztett kacsákat 2—3 hétig tömjük sós vízben puhára áztatott tengerivel. Egy kacsába beletömhetünk 15 kg. körüli tengerit, mikor is elérünk 40—60 százalékos súlygyarapodást. A teljesen kifejlett kacsákat évente kétszer megkoppaszthatjuk; így kapunk — az állat nagysága szerint — 12—15 dekagramm tollat.

Szeresd a parasztot!

Szeresd a parasztot, ha a keze kerges,
Napsütötte arca, hogyha veritékes.
Poros a ruhája, gyűrött a süvege,
A magyar parasztnak munka az élete.

Szeresd a parasztot, bár szava egyszerű . . .

Tiszta szeméből mosolyog a derü.
Inádság az ajkán, ártatlan a lelke:
A paraszt az Isten legelső gyermeke.

PÖCZE ERZSÉBET.

PÁSZTORTÜZ

A gyöngyösi „kapások“.

Ma, midőn a természeti csapások következtében, a fagyok, jégesés, majd a perzselő szárazság miatt anynyi baj, gond, pusztulás, reménytelen szegénység sújtja, aggasztja és gyötri elsősorban a magyar földműves gazdát, jól esik kikeresni egy olyan helyet, ahol lelkiünk megpihenhet és az egyiptomi csapások gyászos esztendejében némi vigaszt meríthet . . . A mátraalji Gyöngyös palóc főváros ilyen helyünk!

Sok százados ipari multjával, világi piacokat magához ölelő gyümölcs, szőlő, bor, paradicsom, zöldbab, káposzta kereskedelmével most nem foglalkozom. A „Vasárnap“ olvasóközönységéhez legközelebb Gyöngyösről is a földművesek, a kisgazdák állanak. Ők ugyan a kifejtett óriási gyümölcs és szőlőkert-gazdálkodásukra büszkén „kapásoknak“, vagyis inkább jó palócosan „kapa-as“-nak nevezik magukat. Am ez valóban hatalmas fegyver kezükben. Ezek a remek fajú magyarok sem a földön, sem a lelkükben nem tűrik a dudvát.

Fáradhatatlan kapájuk érce aranyánál nemesebb. Világraszólólag híres szőlős, gyümölcsös, véteményes kertjeiket ezekkel a kapákkal egyengetik oly mintaszzerűleg. Az áldás nem is marad el Istenhívő hittel végzett, szép munkájukról. A cseresznyeszüret az idén is bevágott nekik s számlálatlan szőlőtőkék még ezidén is dús, becses termésrel kecsegtetnek. A gyöngyösi kapások piaca mindig szép, tanulságos! Felhordanak és lehetőleg eladnak ott mindent, mert olyan a jó hírnevük, hogy külső országokból helyükbe jönnek a kereskedők. Am a gyöngyösi kapások át is érzik, hogy mi a magyarnak a haza földje. Annakidején a közös 6-os huszárokat közülük sorozták, s dicső hadi tetteik bizonyítják, hogy a karddal is tudnak úgy bánni, mint a kapával. A gyöngyösi kapásoknál remekebb nép alig van!

Móricz Pál

ASSZONYOKNAK, LEÁNYOKNAK

Fő a helyes sorrend és időbeosztás

Akárhogy is igyekezünk is halogatni a dolgot, mégis csak eljött az őszi nagytakarítás ideje s ilyenformán jobb, ha mielőbb levettjük vállainkról ezt a gondot.

Ha rendesen akarjuk végezni a nagytakarítást, — pedig csakis így van annak értelme — meg kell tennünk a szükséges előkészületeket, vagyis a munkamenetet és időbeosztást előre, tervszerűen megállapítanunk, nehogy fölösleges munkát végezzünk és időt pocsékoljunk.

A takarítást a legelső szobán kezdjük és úgy haladunk kifelé, nehogy a már kitakarított helyeken kelljen keresztüljárnunk s így újra behordjuk a piszkot és szemetet. A helyiségből minden elmozdítható tárgyat kirámolunk előbb a tornácra vagy az udvarra s csak ugy kezdünk neki a takarításnak. Kefesepróvel, vagy seprőre erősített puha ronggyal leporoljuk a mennyezetet és falakat s a nagyobb lyukakat, hibákat gipszszel eltüntetjük.

Ezután az ajtókat és ablakfákat mossuk le langyos, szappanos vízzel és tiszta ronggyal szárazra töröljük, majd az ablaktáblákat mossuk meg és puha ronggyal, újságpapírral dörögöljük fényesre. A kilincsek megtisztítása után a padló felsikálása következik. Forró, szódás vízzel kétszer átkéféljük, jól leöblítjük, feltöröljük s csak ha teljesen megszáradt, hordjuk be ismét a megtisztított, bebrunolozott és kikefélt butorokat. A kályhákat a takarítás előtt kell kitisztítani.

Nagytakarításnál utójára hagyjuk a kamrát és a konyhát. A kannában a poleokat megsuroljuk, a régi, piszkos üvegeket megmossuk, szárított gombát, zöldséget s más efélet tiszta vázsonzacskóban a falra akasztunk, a fűszereket lefodott fa- vagy pléhdobozokba tesszük és címkével látjuk el. A konyhában pedig minden butort, polcot lesurolnunk s ha teljesen megszáradtak, az edényeket csak akkor tesszük vissza. A festett konyhabutort nem suroljuk, csak langyos, szappanos vízzel lemossuk. Az edények közül, amit csak lehet, fiókokban, zárt helyen vagy letakarva tartunk, hogy ne lepje a por.

Kánya Terézia

Háztartási tanácsadó

N. A. Fertőendré. Rozsdafoltot fehérneműből úgy veszünk ki, hogy a tisztítandó darabot vízbe tesszük, a foltra sósavat csöpögtetünk (vagyázat, erős méreg!), mire az világossárga lesz; jól kiöblítjük, klórvízben átmoszuk, aztán az egész ruhát szokott módon kimossuk. — A sötétkék ruhától megfestett izdóságfoltot fehérneműből bajosan lehet há-

zilig eltávolítani. Még a tisztítóban sem igen vállalkoznak rá.

2628. sz. előfizető. A gesztenyebarna haj világosabb árnyalatot kap, ha kamillateával végzik a fejmosást. A korpás haját mossa gyakran kátrányszappannal.

Arccsészékre egyaránt alkalmas, kitűnő lanolinkrémet lehet készíteni házilag az alábbi recept szerint: 100 gramm lanolint összeolvasztunk 100 g olívaolajjal, 20 g fehér viasszal és 100 g vizet adunk hozzá, majd kihűlésig keverjük, végül egy gramm mesterséges rózsaszínű és két gramm geraniumolajat adunk belé.

Ételreceptek

Lecső eltevése télire. Két fej vörös, hagymát karikára vágunk, egy evőkanál zsírban megpároljuk s mikor már üvegszerű kezd lenni, egy kiló, hosszában felvágott és megtisztított zöldbabot adunk hozzá, megsózzuk és tovább pároljuk, míg a paprika összeesik. Akkor hozzáadunk két szép nagy leforrázott, meghámozott és darabokra tört paradicsomot, addig főzzük, míg besűsödik, aztán üvegbe töltjük, légmentesen lekötjük és 25—30 percig sterilizáljuk (gőzöljük).

Finom élesztős tészta. Tojásnyi vajjal táliban habzásig keverünk, aztán beleadunk 5 tojássárgáját, negyed liter meleg tejet, 2 deka élesztőt, 3 kanál porcukrot, kevés sót és félkiló lisztet. A tésztát addig kell gyúrni, míg sima lesz egészen és hólyagosni kezd, akkor kétfoknyi vastagra kinyújtjuk, megkenjük vajjal, behintjük mandulás cukorral, összegöngyölve tepsibe tesszük, tojással megkenjük és miután megkelt, megsütjük.

Vegyes gyümölcsíz. Egyforma mennyiségű almát, szilvát és paradicsomot addig főzzük, míg megpuhul. Akkor átöröljük, lemérjük s feleannyi sulyu cukorral kocsnyapróbáig főzzük, majd üvegekbe rakjuk.

Ezt a határt, ezt a tanyát . . .

(Nótaszöveg.)

Ezt a határt, ezt a tanyát háromszor megkerültem,

Ezt a kislányt, ezt a kislányt, háromszor elszerettem,

Valahányszor megkerültem a határt, de a tanyát,

Mindannyiszor könny takarta az arcát, de az arcát.

Ezt a határt, ezt a tanyát sohasem felejttem el,

Te meg pedig szőke kislány engem soha ne hagyd el,

Ott nyílik a buzavirág, ott nyílik a szerelem,

Ott nyílt ki szívünkben a szerelem, a szerelem.

Zágorhida GOMBOS JENŐ
(Parád.)

MINDEN ÚJ

ELŐFIZETŐ

a falusi polgár táborát erősíti!

H I R E K

Az iskola

Olyan, mintha most is még az iskolába járnék...

Buksi fejfel tanár urak kérdésére várnék.

Órák végén sokszor bizony elfakadtam sirva...

Osztálykönyvbe nevem után szekunda volt írva.

Régen volt már, elmúlt minden gyermekkori álom,

Bolygó lábbal azóta az Élet utját járom.

Hej, de más itt az iskola, nem úgy van, mint akkor,

Sors uramnak a kezében pattog ám az ostor!

HATHÁZI ISTVÁN
(Érseksánád.)

Az olasz király avatott fel egy magyar-olasz-osztrák háborús temetőt. Szeptember hó 22-én, vasárnap avatta fel *Victor Emanuel* olasz király a Monte Grappa hegyoldalában elhelyezett óriási katonai temetőt, amelyben 13.000 olasz és 10.000 magyar és osztrák katona holtteste nyugszik. A felavatási ünnepségen az olasz előkelőségeken kívül résztvett *Villáni Frigyes* báró quirináli magyar követ és vitéz *Szabó László* alvezredes katonai attasé Magyarország képviselőjében. A király koszorút helyezett a temető közepén elhelyezett feszület tövébe, majd kíséretével átment a magyar-osztrák katonák nyughelyéhez. Itt *Villáni Frigyes* báró quirináli magyar követ, majd a római osztrák követ mondott rövid emlékbeszédet.

Szeptember hó 22-én leplezték le *Ady Endre* szobrát szülőfalujában. Vasárnap, szeptember 22-én leplezték le a megszállott szilágymegyei *Érdmindszent*en, *Ady Endre* szülőfalujában, a költő mellszobrát. A szobrot *Szini-Sabó Zoltán*, a kitűnő, fiatal erdélyi szobrászművész mintázta. Az emlékművet az *Ady-ház* ablaka alatt állították fel olyan módon, hogy ha a házaeszkát, amelyet *Ady* édesanyja nemrégiben tataroztatott ki, lebontották, a szobor mégis megmaradhatson mostani helyén. A mellszobor felirata: „Itt látott napvilágot a Szilágyság nagy szülöttje, *Ady Endre*“.

Llewellyn Jones a revízió lehetőségeiről. *Llewellyn Jones*, az ismert magyarbarát képviselő Budapesten tartózkodik és a sajtó képviselői előtt annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy az angol külügyminiszter legutóbbi genfi beszédéből is kicsendül az a vélemény, hogy *Európa hibás területi elrendezése okvetlenül megváltoztatandó*. Ez pedig a békés revízió utját nyitja meg a magyarok előtt is.

Kitüntetett tűzoltók. A belügyminiszter a tűzoltás és mentés terén negyedszázadon át kifejtett érdemes tevékenység jutalmazására alapított díszérmet a lengyeli tűzoltóság kebeléből *Szabó Viktor* dr. orvosnak és *Keller József* szakaszparancsnoknak, a szakonyi önkéntes tűzoltóság kebeléből *Oláh Lajos* parancsnoknak és *Németh Sándor* szakaszparancsnoknak, a nagykanizsai tűzoltóság kebeléből *Freischmidt Ferenc* őrparancsnoknak és a balatonfüredi önkéntes tűzoltóság kebeléből *Kenyeres Pál* alparancsnoknak adományozta.

Felavatták a csengeri hősi emlékművet. Szeptember hó 15-én, vasárnap délelőtt avatta fel *Csenger* nagyközség ereklýés országzászlóval díszített hősi emlékművét. *Szendy Károly* dr. járási tisztiorvos megnyitó beszéde után *Vojtek Ottó* dr., az Országos Frontharcos Szövetség nevében szólott, majd *Urmánczy Nándor*, az Ereklýés Országzászló Nagybizottság országos elnöke mondott ünnepi beszédet. *Szendy Károlyné* dr.-né zászlóánya szavai után *Ecsedy Elemér* községi jegyző vette át az emlékművet.

Fehér feeskét láttak Somogyban. *Ósotopán* és *Somogyfajsz* somogy megyei községek környékén több fehér feeskét láttak. A feeskék észak felől érkeztek a községekbe, majd rövid pihenő után dél felé repültek.

Csipkekiállítás, gyümölcsbemutató Kiskunhalason. Vasárnap, szeptember 29-én, *Kiskunhalason* csipkekiállítást, szőlő- és gyümölcsbemutatót, népies felvonulást rendeznek. A népi ünnepség során a helyi bokrétások ősi népszokásokat, lakodalmi játékokat és népi táncokat mutatnak be. Az ünnepség érdekessége lesz még a most elsősorban felállítandó *kun sátor-tábor* és a *pásztorkiállítás*.

Magyar győzelemmel végződött a cseh-magyar labdarúgó mérkőzés. Vasárnap, szeptember hó 22-én, 25.000 néző előtt játszották le az európai kupamérkőzés magyar-cseh fordulóját a budapesti Hungária-úti sporttelepen. A mérkőzést a magyar csapat 1:0 arányban nyerte meg és ezzel a győzelemmel a harmadik helyre jutott a mérkőzésben résztvevő csapatok között. A magyar csapatból játékkukkal *Markos, Szabó, Futó* és *Szalai* tüntek ki, míg a többiek átlagon aluli formát mutattak. A mérkőzés egyetlen gólját *Markos* éles gurulós labdából lőtte a cseh kapu sarkába.

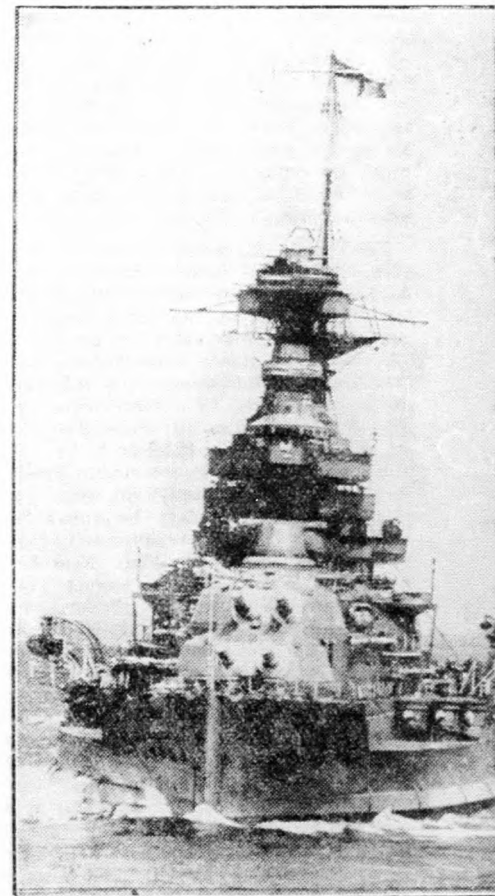
Filléres gyorsvonat. Az államvasutak igazgatósága közli, hogy szeptember 29-én legalább 500 utas jelentkezése esetében a következő filléres gyorsvonatot indítja: *Budapest-ről Kiskunhalas és Bajára*. Ez a vonat *Jánoshalmán* is megáll.

Nyaktílóval fejezte le magát egy gazda. *Bicske* községben *Kraschovich György* 68 éves gazda furcsa módját választotta az öngyilkosságnak. Az öreg gazda egy kaszából, amelyre vassulyokat szerelt, gillotint készített, amely gombnyomásra működött. Az elmúlt hét egyik délutánján egyedül maradt otthon, mire kipróbálta gépezetét. Fejét a gépbe dugta és működésbe hozta a gépet...

Hat embert megölt a mérges gomba

Három mentőkeszi hat, borzalmas görcsök közt fetrengő beteget szállított be szeptember hó 17-én reggel a budapesti Szent István-kórházba: *Hagara Mária* 42 éves munkásasszonyt és öt gyermekét: a 11 éves *Máriát*, 9 éves *Ilonkát*, a 2 éves *Palikát*, a másfél éves *Annust* és a hét-hetes *Pistát*. A sashalmi állami lakótelepről vitték a mentők a kórházba a családot. A kezelőorvosok nyomban megállapították, hogy valamennyien súlyos gombamérgezést kaptak. A kórházban lelkiismeretes kezeléssel igyekeztek megmenteni a hat életet. A mérgezés azonban olyan súlyos volt, hogy iszonyu haláltusa után egymásután haltak meg, előbb a szerencsétlen gyerekek, majd utoljára szeptember hó 20-án *Hagara Mária*. Elsőnek a kis 7 hetes *Pistával* végzett a gyilkos mérgező és azután harminchat óra alatt elpusztult az egész család.

A hivatalos vizsgálat megállapította, hogy *Hagara Mária* — aki a sashalmi állami lakótelepen együtt lakott *Szafkó József* napszámossal és öt gyermekükkel — vasárnap a gödöllői erdőben gombát szedett. Amint ők neveztek, úgynevezett „*galambgombát*“ és ezt találta fel ebédre.

Helyen hadihajókat küldött Anglia a Földközi-tengerre, hogy megmutassa erejét

TANÁCSADÓ

Kérdés: 1910. évben keletkezett 100 korona tartozásért hány pengőt kell mostan fizetni? A tartozás onnan keletkezett, hogy a testvérek megosztódtak közös belsőségükön s az egyik a másiktól átvett hányadrészt 100 koronát fizetett. De felmarolt 200 koronával addig, míg testvére pincét nem épít. A pince az adós lakása alatt van. Kikötötték, hogy a pincét mindaddig közösen használják, amíg a másik testvér pincét nem épít. Az adós pedig csak akkor tartozik fizetni, amikor a pince építése történik. Most a hitelező pincét akar építeni és ezért szükséges tudni, hogy 100 koronáért hány pengőt tartozik lefizetni? (M. L., Kál). — **Felelet:** Mint már mult válaszunkban is megírtuk, hivatalosan nincsen megállapítva az, hogy 1910-beli 100 koronának mennyi az értéke. Ezt a bíróság minden egyes esetben külön bírálja el. Az ilyen természetű családi vonatkozású tartozásokat azonban rendszerint 100 százalékos értékben valorizálja a bíróság. Ha békés uton akarják az ügyet elintézni, akkor a következő módszert ajánljuk. Megjegyezzük, hogy ez nem hivatalos eljárás, de az eltérés legfeljebb néhány fillér lehet. Először is megállapítják, hogy az az ingatlanrész, amit annakidején 1400 koronára becsültek, ma pengőben mennyit ér. Az így kapott pengőértéket elosztják 14-el, ez adja az egyszáz koronának megfelelő értéket. Ha az ingatlanon olyan átalakítások, vagy változások történtek, amelyek értékét lényegesen megváltoztatták, akkor a pengőérték megállapításánál egy ugyanolyan értékű ingatlan kell figyelembe venni, amelyik olyan állapotban, karban van, mint a megosztott ház volt a megosztáskor, értéke pedig becslés szerint megegyezik a megosztott házával. Ha ezt a számítást valamelyik fél nem fogadja el, akkor csak peres uton lehet az ügyet eldönteni.

Kérdés: 1. 18 pengő állami adó van szám kivetve. Tartozom-e ezt mind megfizetni? 2. Hogyha nincs kitüntetés a hivatásos köztisztviselőben, hogy mennyire vagyok kötelek a kizárólag lakni az épületből, akkor tűz esetén számíthatok-e kártérítésre? Számíthatok-e kártérítésre abban az esetben, ha a törvényesnél kisebb távolság van a köztisztviselő lakóhelyétől? (A. F., Meggyes). — **Felelet:** 1. Az adót abban az esetben nem tartozik megfizetni, ha be tudja bizonyítani, hogy jogtalanul vetették ki, vagy ha annak behajtása megelégeltetését veszélyeztetni, vagy teljes anyagi romlásba dönti. Nem kell megfizetni akkor sem, ha semmi jövedelme, követelése, vagyona nincsen, amit végrehajtás alá vonhatnának. Ebben az esetben az adót behajthatatlanság címen törlik. 2. A tűzveszedelem megelőzése végett mezőgazdasági terményeket, szalmát, stb. községi belsőségeken engedély nélkül lehet elhelyezni akkor, ha azok a legközelebbi gazdasági épülettől, vagy háztól legalább 100 méterre vannak, ha kisebb a kizárólag, akkor 50 m a távolság. A szomszéd asztagától (kazlótól) a távolság legalább 15 m kell, hogy legyen. Egyébként engedélyt kell kérni a községi előjárásaitól, s az a helyi viszonyok mérlegelése és az ottani szabályrendeletek figyelembe vétele alapján adja, vagy tagadja meg az engedélyt.

Ha fenti távolságokat nem tartja be, a biztosító intézettől csak abban az esetben követelhet kártérítést, ha a kötvényben erről külön megállapodtak.

Kérdés: 1. Kettes lófogatra mennyi volt a közmunkaváltóság az 1926—32. években s abból mennyit térített meg az állam? 2. Kéményseprési díjakat melyik évben állapították meg és mennyit kell fizetni egy seprésért? (Egy olvasó). — **Felelet:** 1. A közmunkaváltóság törvényhatóságokként állapítják meg, arra külön általános érvényű szabály nincsen. Érdeklődjék meg ottan. 2. A kéményseprési díjakat 1935. évben állapította meg legutoljára a kereskedelemügyi miniszter. A rendelet száma 1000—1935. K. M., megjelent a Budapesti Közlöny 48. számában. E rendelet szerint egy közönséges kémény seprése kis- és nagyközönségben 15 fillér, ha a kéményseprő-kerület kisebb, akkor 18 fillér. Ha egészen pontosan akarja tudni az árakat, akkor szerezzék be a fenti rendeletet. A díjak felsorolása ebben több, mint 3 hársábra terjed, így azt lapunkban nem közzétehetjük. A rendelet 1935. évi április hó 1-én lépett életbe.

Kérdés: Öregapám 1910-ben eladta földjét és annak árát gyermekei között osztotta szét. A gyermekek közül kettőt elfogyott, az én apám azonban nem. A földet én örököltem, s most az egyik nagybátyám beperelt, hogy ő az öregapám szétosztott vagyonából semmit sem kapott. Keresetével azonban a tanak vallomása és a telekírónyi feljegyzések alapján a bíróság már két ízben elutasította. Kérem, felújíthatja-e még e pert? (Egy hű olvasó). — **Felelet:** A pert még felújíthatja, azonban Önnek nincsen mitől tartania, mert a bíróság jogtalanul ugyem fog neki megítélni semmit sem.

Kérdés: 1. Szüleim elhaltak. Anyuamat betagságban, mint leánya én gondoztam, fiam pedig két évig élt vele egy háztartásban. Fiam most leszűretelt és a borból nekem semmit sem adott. Van-e ehhez joga? 2. Édesanyám földjét kiadta egy feles munkásnak. A föld kukoricát terem. Kit illet a kukorica, engem, vagy a fiamat? (6187. előfizető). — **Felelet:** 1. A kérdéses itt az, hogy édesanyja végrendelet nélkül, vagy végrendelet hátrahagyásával halt-e meg. Ha végrendeletet nem hagyott hátra, akkor mint egyetlen gyermek, ha több testvére nem lenne, Ön az általános örökös. Ön a leszűretelt bor és a feles kukorica is. A fia tehát jogtalanul tartja vissza a terményeket. Ha másként nem tudja elintézni ezt az ügyet, inkább alkudjon ki fiával, mert per esetén könnyen az egész hazgyatékot felemészthetik a perköltségek.

Kérdés: Atyám halála után adósság maradt fenn. A hitelező arra való hivatkozással, hogy ez magánkölesem, 8 százalékos kamatot kér tőlem. Eddig mint kisgazda, csak 5 és fél százalékot fizettem. Kötelek vagyok-e többet fizetni? (C. K., Kosd). — **Felelet:** Mint gazda-adós nem kötelek többet fizetni a rendeletben megállapított 5 és fél százaléknál.

Kérdés: 1. Cementúra gyártar akarok indítani a bányámmal és ezzel kapcsolatban néhány tanácsot kérek. 1. Lehet-e a gyár kettőnk nevén és nem okoz-e ez több költséget? 2. Adnak-e az elhelyezésre engedélyt? 3. Kell-e külön engedély, ha műkövet is akarunk gyártani? 4. Kell-e ehhez külön képesítés? 5. Hol szereshetők be a megfelelő gépek? (Egy

előfizető fia). — **Felelet:** 1. Lehet és nem okoz külön költséget. 2. Adnak. 3. Nem. 4. Nem. 5. Bármely nagyobb Budapesti gépgyárban.

Kérdés: Ez évben milyen kedvezményben részesültek azok a 10 holdon aluli gazdák, akiknek kataszteri tiszta jövedelmük a 100 koronát nem haladja meg? (O. F., Mátraszőlös). — **Felelet:** Az állam a földadót az erre a célra rendelkezésre álló összegből helyettük megfizette és így nem tartoznak földadót fizetni. Másik kérdésére később válaszolunk.

Kérdés: Van-e olyan gyógyintézet Magyarországon, ahol az iszákosokat káros szenvedélyükből kigyógyítják? (V. M., Óracsörtő). — **Felelet:** Hyen intézet Rákospalotán van. Aki ide felvétetni óhajtja magát, kötelező nyilatkozatot kell aláírnia, hogy az intézetet addig nem hagyja el, amíg teljesen meg nem gyógyul. Részletes felvilágosítást az intézet igazgatósága ad. Címe: Rákospalota Szanatórium, Rákospalota, Árpáduca 12.

Kérdés: Lesz-e még könnyítés a védett birtokok részére? (F. J., Csomgrád). — **Felelet:** Pár héten belül lép életbe a kormány legújabb gazdavédő rendelete, amely a védett birtokokok ügyét véglegesen rendezni fogja.

Kérdés: 1. Szüret előtt ki kell-e olyan hardtől forrázni, amely mindig rendszeren kéneze volt? 2. Lehet-e oltófaogat szeszszel szedni, úgy mint a szőlőresszót és az elvermelés is úgy történik-e, mint a szőlőresszóké? 3. A dióm már érik, de soknak nehezen jön le a zöld burka. Mit kell tennem, hogy könnyen lehessen ezt kifejteni és a dió szép és jó legyen? 4. Milyen módon mérjük az esőt, hogy egyes helyeken hány milliméter esett? (Polgári Kőr, Alpár). — **Felelet:** 1. Igen: legjobb azokat is kiforrázní. 2. Az oltófaogat decemberben kell megszedsni (mert csak ekkorra érik jól be) s azután az oltás idejéig jó levegőjű hűvös pincében, homokban felallogatva elvermelni. Jól eltarthatók ezek szabadban is, szintén homokba elvermelve olyan helyen, ahol a napsütéstől védve van. 3. Várni kell, míg teljesen megérlik. 4. Szabadon álló területeken (és nem fa közelében) felállítanak töleseres bádogedényt. Ha az esővíz behullott, abból kibocsátják egy hengervegbe, melyen jele van, hogy 1—1 milliméter esnek milyen magasságu vizoszlop felel meg. Egy milliméter eső esetén 1 négyzetméter területre 1 liter esővíz esett.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

T. M., Nagyloc. Pótlólag elküldöttük Nem tudjuk, kinek a kezén sikkadt el, mert mi kellő időben postára adtuk. — **K. E.** Bár határozott érzék csillan meg benne, ez még nem alkalmas a közbőlre. Vár — tovább, ez csak nem rim? — **Ifj. M. M., Mesterszállás.** A mutatványszámot és a befizetési lapot megküldöttük Verskötetét érdeklődéssel várjuk. — **Ifj. Sz. J., Pótréte.** A beküldött nótaszövegek közül valamelyiket közölni fogjuk. Rejtvényeire is sor kerül. — **O. F., Mátraszőlös.** „Nem a Niagara” című közölhető. — **N. F., Dunavece.** A kért könyv nem kapható. — **N. A., Fertőendréd.** Küldhet be verseket, de közölni csak azokat tudjuk, amelyek minden tekintetben megütik a megkívánt mértéket. — **K. L., Mezőtur.** Előfizetése ez év november hó 30-ig rendezve van. — **J. L., Debréte.** Rejtvényeiből közölni fogunk.

REJTVÉNYEK

1. Szórejtvény.

főzelék (ő=e)
P

(Beküldte Horváth Sándor Csökölyből).

2. Szórejtvény.

„elégseges“ kamgarn halkan mond
(u=é)

(Beküldte Gerics Imre Liszról).

3. Szórejtvény.

kolera **EE**
(v=i) **E**

(Beküldte ifj. K. Balogh József Dögéről).

A rejtvények megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával együtt a 43-ik számban közöljük.

Kérjük olvasóinkat, hogy a rejtvények megfejtését tíz napon belül okvetlenül juttassák el hozzánk, mert az elkésze érkezéig a rejtvények nevét nincs módunkban közölni.

A 37-ik számban közölt rejtvények megfejtése:

1. Szórejtvény: **Ellenmondás.** 2. Szórejtvény: **Cimbora.** 3. Szórejtvény: **Rágalmohadjárat.**

Megejtették: Takács Andrásné, Hóbor Ferenc, Gaál Sándor, Nagy Pál, Czobor Ilonka, Vágó Sándor, Relle Gábor, Kovács János, Vargha Anna, Glünther Ilona, Szilágyi József.

Jutalomkönyvet nyertek: özv. Takács Andrásné (Kecel) és Hóbor Ferenc (Uzsernőháza).

A 38-ik számban közölt rejtvények megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával jövő héten közöljük.

TRÉFÁK

Akasztófahumor

Két munkanélküli találkozik a pesti utcán.

— Hogy megy neked? — kérdi az egyik.

— Hát tudod, eddig nem ment valami jól, — feleli a másik — de minden reményem megvan ahhoz, hogy eszentul sokkal jobban menjen. Ugyanis van egy nagyszerű találmányom.

— Ne mondd. Miféle találmány?

— Egy találmány, amellyel keresztül lehet látni a falon.

— Ne beszélj. És mi az?

— *Ablak.*

Csalétek

Egy éhes ur betéved egy kis kocsmába. Egymásután kéri az étlapon levő husételeket, de a pincér mindig egyiknél azt válaszolja, hogy nincs, a végén pedig kijelenti, hogy csak pörkölttel szolgálhat.

— De hiszen itt az étlapon tizenöt husétel van feltüntetve, — mondja méltatlankodva az ur.

— Kérem, — feleli a pincér, — ez csak étvágygerjesztő.

Ez igen!

— Még mindig haragban vagy az anyósoddal?

— Dehogy, már rég kibékültünk.

— És mi volt az ok a kibékülésre?

— *Elváltam a lányától.*

Olyan jól még nem megy

Két elbocsátott tisztviselő találkozik az utcán és együtt megy tovább. Egy étterem előtt megállnak és így szól az egyik:

— Mégis csak jól megy nekünk.

— Miért mondd?

— Nézd, nyolevan fillér egy ebéd. Nagyon jól megy nekünk.

— Ugy? És mondd, van neked nyolevan filléred?

— *Nyolevan fillérem? Na, olyan jól még nem megy.*

Szegény férjjelölt!

Azt mondja egy leány a menyasszony-barátjának:

— Nem értelek téged, hogyan mehetsz férjhez ehhez az emberhez. Hiszen a vőlegényed kétszer magasabb nálad.

— Nem tesz semmit, — legyint a reményteljes menyasszony — ha majd a felesége leszek, ugys összehuzza magát.

Vásárok jegyzéke

Vasárnap, szeptember hó 29-én. Állat- és kirakodóvásár: Békés, Kiskunfélegyháza, Pilis, Szeged, Törökszentmiklós. — **Kirakodóvásár:** Gyöngy.

Hétfő, szeptember hó 30-án. Állat- és kirakodóvásár: Balatonszabadi, Csepreg (bizonytalan), Csorna, Dunapataj, Eger, Ercsi, Gödöllő, Gyulakeszi, Hajós, Hatvan, Hegykő, Hercegfalva, Jászkarajenő, Kálóz, Komárom, Liget, Mátészalka, Püspöknapud, Sajószentpéter (bizonytalan), Sajóvárkony (bizonytalan), Seregélyes, Szendrő (bizonytalan), Tarcal, Tolnanémedi, Ujszász. — **Ló-, marha- és kirakodóvásár:** Bodajk, Kaposmérő, Karád, Kisköre, Nemesdőd, Szigetvár, Túrje, Vasvár, Zirc.

Kedd, október hó 1-én. Állat- és kirakodóvásár: Demecser, Dunapataj, Ercsi, Gyömöre, Gyöngyösmellék, Hatvan, Kocsola, Mezőkövesd (bizonytalan), Pécs, Táplászentmárton. — **Állatvásár:** Szikszó, Szombathely. — **Ló-, marha- és kirakodóvásár:** Mezőkomárom, Nagykanizsa, Sásd, Zirc.

Szerda, október hó 2-án. Állat- és kirakodóvásár: Gacsály (bizonytalan), Jászberény, Kállósmenyén, Letkés, Sárospatak, Sárrétudvari, Tököl, Vásárosnamény. — **Állatvásár:** Jánosház, Miskolc. **Ló-, marha- és kirakodóvásár:** Kaposvár, Mezőkomárom.

Csütörtök, október hó 3-án. Állat- és kirakodóvásár: Alap, Berettyóújfalú (bizonytalan), Kiszombor, Nagykovács, Nagykáta, Onód, Sarkad, Tiszafüred, Kéménd. — **Állatvásár:** Csellőmölk. —

Ló-, marha- és kirakodóvásár: Hahót, Kisbárapáti, Kiszombor. — **Ló- és marhavásár:** Paesa. — **Marha- és sertésvásár:** Kiskomárom.

Péntek, október hó 4-én. Állat- és kirakodóvásár: Nagyhalász, Sarkad. — **Állatvásár:** Gyöngyös, Sátoraljaújhely. — **Ló-, marha- és kirakodóvásár:** Bő, Bükkösd, Kőteze, Mezőberény, Vásárosbéc, Zala (bizonytalan). — **Marha- és kirakodóvásár:** Vásárosmiske. — **Sertés- és kirakodóvásár:** Buj. — **Sertésvásár:** Ászód.

Szombat, október hó 5-én. Állatvásár: Kiszűszállás. — **Ló-, marha- és kirakodóvásár:** Mezőberény, Somogyjád, Szomajom.

VÁSÁR ÉS PIAC

Fővárosi árak szeptember hó 24-én.

GABONAPIAC.

Készárúpiac. Buza: tiszta 17 kg-os 15.95—16.15, 78 kg-os 16.10—16.30, 79 kg-os 16.25—16.45, 80 kg-os 16.40—16.55, felsőtiszta 77 kg-os 15.50—15.65, 78 kg-os 15.65—15.80, 79 kg-os 15.80—15.95, 80 kg-os 15.90—16.05, duna-tiszai, fejemegyei, dunántúli 77 kg-os 15.45—15.55, 78 kg-os 15.60—15.70, 79 kg-os 15.75—15.85, 80 kg-os 15.88—15.95, Pestvidéki rozs 14.10—14.20, egyéb 14.10—14.40; **sörárpa** elsőosztály 18—19, másodosztály 17.25—17.75, harmadosztály 16.75—17, takarmányárpa elsőosztály 16—16.40, másodosztály 15.70—15.90; zab elsőosztály 16.75—16.85, másodosztály 16.60—16.70; **tengeri** szeptember 15.60—15.70; buzakarpa 12—12.20; 8-as liszt 14.80—15 pengő métermázsánként.

Határidőpiac. Buza októberre 15.60—15.61, márciusra 16.38—16.39. **Rozs:** októberre 14.44—14.46, márciusra 14.64—14.66. **Tengeri** szeptemberre 15.55—15.60, májusra 15.64—15.68 pengő métermázsánként.

Vetőmagpiac. (Mauthner Ödön magtermelő és magkereskedelmi Rt. heti jelentése.) Lucernamag: A jelenlegi becslések szerint legalább jó közepes termésre számíthatunk. A minőségek általában igen jók és felülmúlják az utolsó évek átlagát. **Lóheremag:** A terméskilátások igen gyengék és az eredmény lényegesen az átlag alatt marad. Üzletkészek csak elvéve fordulhattak elő. **Biborheremag:** Az idény befejezettnek tekinthető, a még megmaradt, aránylag tekintélyes készletek kámföldi elhelyezésére nem igen lehet számítani. **Fehérheremag:** Az utóbbi napokban a kínálat csökkent, a még változatlanok maradtak. **Baltacimmagban** a külföldi érdeklődés hiányában némi árlemorzsolódás állt be. **Szöszösbükkönyvből** már csak csekély készletek állnak rendelkezésre. **Pannonybüköny** iránt a belföldön fokozott érdeklődés mutatkozott, ára emelkedett. **A Budapesti Áru- és Értéktőzsde hivatalos jegyzési nyersárúért 100 kg-onként budapesti paritásban:** Repce 27—27.75, lucernamag 120—130, lóheremag 134—140, tavaszi bükköny 24—25, szöszösbükköny 58—60, mák (kék) 70—71, borsó, Viktória 25—28, expressz 20.50—22.50, ősz 19.20, lencse, nagy 42—48, közép 35—38, babok, dunai szokvány 34—35, dunántúli szokvány 34.75—35.25, felsőm.

VASÁRNAP

BUDAPEST, V., BATHORY-U. 24.

szokvány 32.50—33.50, gömbölyű fürj 35.50—36.50, hosszú 36.50—37.50, barna bab 33—35, tarka bab 29—31 pengő métermásánként.

Abraaktakarmányipiac. Árpakorpa 14.50, borsóhéj 13.50, borsókörpa 13.50, buza-konkoly 12.50, buzaakorpa 12.50, buza-takarmányliszt 15.25, kókuszdiómagácsa 14.50, konkolydara 13, lenmagpogácsa 15, napraforgópogácsa 14.50, szűrtített répa-szelet 13, rep. 11.75, rozskonkoly 12.50, rozskorpa 12.60, rozstakarmányliszt 14.50, tökmagpogácsa 16 pengő métermásánként.

Takarmányvásár. Réti széná, másodrendű 7—8, harmadrendű 6.50—6.70, sarjuszéná 7.50, muharszéná 7—9, lucerna-széná 9—11, alomszéná elsőrendű 4.50—4.70, másodrendű 4.30—4.40 pengő métermásánként, zsupszalma, kévéként 30—35 fillér.

Cirokszakál, kistermelői nyers árú 18—20, cirokmag 12 pengő métermásánként.

Tenyészmarhák és jármosókrök. Elsőrendű belföldi jármosókrök (tarka) és beállítani való tinó 42—46, elsőrendű belföldi jármosókrök (fehér) 40—44, másfél éves tinók 34—38, másfél éves üszök 35—38, fiatal, friss fejletheben 55—65 fillér kilogrammonként elősúlyban.

Borjuvásár. Elsőrendű 57—64, kivételesen 65, másodrendű 47—56, harmadrendű 40—46 fillér kilogrammonként elősúlyban.

Vágómarhavásár. Bika, tarka elsőrendű 52—54, másodrendű 35—51, harmadrendű 24—34, ökör, magyar, másodrendű 38—51, harmadrendű 32, ökör, tarka, elsőrendű 64, másodrendű 37—55, harmadrendű 28—36, tehén, magyar, másodrendű 34, tehén, tarka, elsőrendű 58—60, kivételesen 63, másodrendű 34—54, harmadrendű 22—33, bivaly, magyar 22, növendék (éves) 26—50, kiesontozni való 14—20 fillér kilogrammonként elősúlyban.

Sertés vásár. Prima uradalmi zsír-sertés páronként 340 kilogrammon felül 97—102, prima szedett 82—88, silány 60—70 fillér kilogrammonként elősúlyban.

Lóvásár. Igás kocsiló (nehéz nyugati fajta) 260—425, igás kocsiló (könnyű nyugati fajta) 170—290, alárendelt minőségű 20—185, vágó 10—150 pengő darabonként.

Juhárak. Külföldnek megfelelő prima, fiatal ürök, darabonként 50 kg súlyban 40—50 fillér kilogrammonként, gazdaságban, etetés-itatás után mázssálya, 3 kg. súlylevonással.

Tőzsdei megbízásokat

mindennemű értékpapírok, kötvények és záloglevelek vételére és eladására legelőnyösebben teljesít **BARNA BANK, Budapest, V. Nádor-u. 26.** Tőzsdével szemben. Telefon: 213—16, 104—67.

Gyapjúipiac. A hazai gyapjúipiac az általános helyzet lényegesen megváltozott. Miután a gyárosok átvételi kötelezettsége folyó évi október 31-ével lejár, a Futura utján történő átadási és átvételi akció mind nagyobb méreteket ölt. A Gyapjúbeeslő Bizottság az egynyiretű és a báránygyapjúra a következő átvételi árakat állapította meg: **Egynyiretű gyapjú:** legfinomabb posztógyapjú 2.01—2.23, finom posztógyapjú 1.90—2.13, finom szövetyapjú 1.61—2.11, középfinom szövetyapjú 1.52—1.96, durva szövetyapjú 1.38—1.79, finom fésűsgyapjú 1.70—2.23, középfinom fésűsgyapjú 1.59—2.10, durva fésűsgyapjú 1.56—2.02, keresztezett fésűsgyapjú 1.49—1.93, cigája gyapjú 1.35—1.72, fehér rackagyapjú 1.01—1.23, színes rackagyapjú 0.84—1.07 pengő kilogrammonként. **Báránygyapjú:** legfinomabb posztógyapjú 1.80—2.01, finom posztógyapjú 1.70—1.91, finom szövetyapjú 1.61—2.11, középfinom szövetyapjú 1.36—1.77, durva szövetyapjú 1.24—1.61, finom fésűsgyapjú 1.43—1.80, durva fésűsgyapjú 1.40—1.81, keresztezett fésűsgyapjú 1.34—1.73, cigája gyapjú 1.35—1.72, fehér rackagyapjú 1.01—1.11, színes rackagyapjú 0.76—0.96 pengő kilogrammonként. Az árak helyt feladással, nettó kilogrammonként, zsák nélkül értendők. Az eladásra kerülő tételek minősítésére vonatkozóan kimerítő felvilágosítást nyújt a Futura Rt. gyapjúosztálya. (Budapest, V., Gróf Tisza István u. 6.)

Tej és tejtermékek: Teljestej 32, lefölözött tej 8, tejszín 240—280, tejjel 120—150 fillér literenként. Centrífugált vaj 240—280, tehenúró 50—80, juhsajt 160—200, trappista 160—240, emmentáli 280—320 fillér kilogrammonként.

Baronfi és tojás. **Élőbaronfi:** Tyuk 1.60—3, csirke, rántanivaló 0.80—1.20, sütnivaló 1.20—2.20, ruca, sovány 1.20—2, pulyka, sovány 2—3.50 pengő darabonként. — **Leölt baronfi:** Tyuk 1.40—1.60, csirke 2—2.60, ruca, hizott 1.30—1.60, lud, hizott 1.20—1.50, libamáj 4—6 pengő kilogrammonként. Teatojás 9—10, főzőtojás és apró 7.5—9 fillér darabonként.

Zsír és szalonna: Szalonna, olvasztani való 1.56—1.68, sózott, kenyér 1.68—1.80, füstölt 1.80—2, háj 1.70—1.92, tepertő, zsíros 1.80—2, sertészsír, helybeli 1.68—1.80 pengő kilogrammonként.

Halpiac: Ponty, élő, nagyság szerint 1.50—2, haresa 3.20—4 pengő kilogrammonként.

Vad és vadhus: Szarvascomb 1.80—2.40, gerinc 3—4, lapocka 1.80—2, többi része 0.40—0.60, őz, gerinc 4—5, comb 3, többi része 0.60—0.80 pengő kilogrammonként. Nyul, borbén 2—4, fácán 2.50—3, fogoly 0.50—1.20 pengő darabonként.

Fűszer és egyéb: Paprika, édes, nemes 3.20—4, félédes 2.60—3.20, rózsá 1.80—2.80, mák, kék 0.90—1.20, pergett méz 1.30—1.60, háziszappan, szín

1—1.20, közönséges 0.80—0.96 pengő kilogrammonként.

Zöldség: Sárgarépa 6—12 (1 cs), petrezselyem 6—12 (1 cs), zeller 4—12 (1 drb), kalarábé 3—8 (1 drb), vöröshagyma, makói 16—18, közönséges 12—14, fokhagyma 70—100, cékla 16—20, fejeskáposzta 12—16, savanyított káposzta 36—40, kelkáposzta 20—28, vöröskáposzta 24—32, fejesaláta 8—12 (1 drb), tolna 60—90, burgonya, Gáll-baba 15—18, ősz rózsá 13—14, nyári rózsá 14—16, Ella 10—12, kifli 18—24, tömör csiperkegomba 140—200, szegfűgomba 120—160, éti vargánya 140—160, zöldpaprika, apró, hegyes 10—20, nagy, tölteni való 10—24, tök, főző 6—10, paradicsom 8—14, uborka, savanyítani való 12—30, salátának 8—16, vajbah 32—50, sóska 14—24, paraj, tisztított 14—24, feketeterék 16—22 fillér kilogrammonként. Hónaposrettek csomónként 6—10, zöld tengerieső darabonként 5—10 fillér.

Gyümölcs: Alma, nemes 40—80, Körte, nemes 60—120, szilva, besztekeri 30—48, görögdinnye, faj 6—14, sárgadinnye, faj 10—24, közönséges 8—16, áfonya 120—130, som 20—28, őszibarack 24—140, őszibarack, befőznievaló 40—120, csemege-szőlő 48—80, kevert szőlő 30—50, közönséges szőlő 28—40, dió 70—100, dióbel 440—480, meggyóróbel 340—400, léjazott mandula 350—520 fillér kilogrammonként.

Fapiac. A fenyőfapiac detailforgalma gyenge, az árak rendkívül nyomottak. **Keményfában** fokozódó forgalom észlelhető a legtöbb cikkben, a bükkfűrészáru kivételével, amely cikkből belföldi áruból tekintélyes készletek állnak rendelkezésre. Tölgyfában az irányzat továbbá megszilárdulása észlelhető, talp-fában a kereslet élénk, dongákban gyenge. A lombfakivétel ugyiszóval teljese szünetel. **Tűzifában** a forgalom megélénkült. Ezidőszert csak száraz tűzifa kerül forgalomba. A tűzifaárak a kiszáradásnak megfelelően emelkednek. Bükkhasáb, mely belföldi áruban már alig kapható, 342—345, mig cserhasáb 324—328, cserdorong 285—295, akáchasáb 300—310, gyertyánhasáb 325—330, dorong 290—295 pengő vagononként, budapesti paritásában. Aprított tűzifa árai nyomottak. Aprított bükk ára 4.40—4.60, cserfű 4.25—4.35, gyertyánfű 4.35—4.50 pengő, bázhoz szállítva és lerakva.

Idégen pénznemek vételi és eladási ára szeptember hó 24-én. Az első szám azt az összeget jelenti, amelyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk idegen pénzt. A második szám azt az összeget jelenti, melyet nekünk kell a banknak fizetni, ha idegen pénzt vásárolunk. **Száz pengőnél többre kerül száz darab:** Angol font 1660—1690; dollár 337.30—341.30; kanadai dollár 327—337; holland forint 229—231; német márká 136—137.60; svájci frank 110.70—111.65 pengő. — **Száz pengőnél kevesebbre kerül száz darab:** Csehkorona 14.15—14.35; szerb dinár 7.80—7.95; francia frank 22.30—22.50; lengyel zloty 63.65—64.25; román leu 2.90—3.10; bolgár leva 4—4.15; olasz líra 29.90—30.25; osztrák schilling 80—80.70 pengő.

KIADÓTULAJDONOS:

„FALU” MAGYAR GAZDA
ÉS FÖLDMIVES SZÖVETSÉG
FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:
MAYER EMIL

A BUDAPESTI RÁDIÓ

MŰSORA: 1935. SZEPT. 29—OKT. 5.

BUDAPEST I. 550.5 m

Vasárnap IX. 29

9.15: Hírek. 10—11.10: Egyházi ének és szentbeszéd a belvárosi plébánia-templomból; mondja Kovács Sándor dr. püspöki tanácsos. — 11.15—12.15: Evangélikus istentisztelet; prédikál Varsányi Mátyas dr. budai-vári lelkész. 12.20: Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 12.30: A Zeneművészeti Főiskola tanáraitól alakult kamarazene-együttes. 13.20: „Világhíradó”. Máté Elek dr. előadása. 14: Hanglemezek. 15: „Időszerű gazdasági tanácsadó”. Székács Elemér gazdasági főtanácsos előadása. 15.50: Horváth Gyula cigányzenekara. 16.30: „Az éghajlat és az időjárás”. Sávoly Ferenc dr. előadása. 17: Bertha István szalonzenekara. 18: A rádió tárgysorsjáték húzása. 19: Lantos Ferenc tárogatózik. 19.20: „Két negyedikes gyermek”. Szép Ernő elbeszélése. 19.50: Nagy Margit énekel. 20.25: Sporteredmények. 20.40: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. 22.10: Az Eröss-Sovinszki jazz-zenekar. 23.15: Farkas Jenő cigányzenekara. 00.05: Hírek.

Hétfő 30

6.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 10: Hírek. 10.20: „Elmélkedés 1673-ban: Dobrai Csulak Sámuel a gazdag emberről”. (Felolvasás.) 10.45: „Beszédesszámok”. Irta: Nagy Sándor dr. 11.10: Vizjelzés. 12: Déli harangszó, stb. 12.05—12.35: Csillei Livia énekel. 12.40: Hírek. 13—14.20: Weidinger Ede szalonzenekara. 14.40: Hírek, piaci árak. 16.10: A rádió diákfélőrája: „A harang története”. 16.45: Időjelzés, stb. 17: „Sajtó és zenekritika”. Molnár Jenő Antal előadása. 17.30: Állástalan Zenészek Szimfonikus Zenekara. 18: A rádió tárgysorsjáték húzása. 19: Toll Árpád és Toll János cigányzenekara. 20: Kis Szilpad: I. „Bakteriálisítás”. Falusi vigjáték 1 felvonásban. Irta: Sula Do-

mokos. 2. „A primadonna.” Jelenet. Irta: Tiszay Márton. 21: Hírek. 21.20: Schmidthauer Lajos orgonaszómmal. 22.10: Hanglemezek. 23.10: Kertész Miklós jazz-zenekara. 00.05: Hírek.

Kedd X. 1

6.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 10: Hírek. 10.20: „A haza bőese Vörösmarty árváért” — Deák Ferenc leveleiből. (Felolvasás.) 10.45: „Keztyű, cipő, táská”. (Dívatevevőség.) 11.10: Vizjelzés. 12: Déli harangszó, stb. 12.05: Rácz József cigányzenekara. 13.30: Hanglemezek. 14.40: Hírek, piaci árak. 16.10: Asszonyok tanácsadója. 16.45: Időjelzés, stb. 17: „Az áduai csata”. Rásy Barna előadása. 17.30: Losonczy-Schweitzer Oszkár szalonzenekara. 18: A rádió tárgysorsjáték húzása. 19: Vig György saxofonozik. 19.25: Az Operaház előadásának közvetítése. „Farsangi lakodalom.” Vígopera 3 felvonásban. Szövegét írta: Vajda Ernő. Zenéjét szerezte: Poldini Ede. A III. felv. után: Lakatos Tóni és Lakatos Misi cigányzenekara. Közben: Eckhardt Sándor dr. egyetemi tanár franciayelvű előadása. 00.05: Hírek.

Szerda 2

6.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 10: Hírek. 10.20: „A történelmi Pusztaszert”. Irta Nagymihály Sándor. (Felolvasás.) 10.45: Garay János verséből. (Felolvasás.) 11.10: Vizjelzés. 12: Déli harangszó, stb. 12.05: Bardócz Margit hegedül. 12.40: Hírek. 13.20: Időjelzés, stb. 13.30: Az Egyetemi Énekkarok szülő-négyese. 14.40: Hírek, piaci árak. 16.10: A rádió diákfélőrája: „Halley”. 16.45: Időjelzés, stb. 17: Sárközi Gyula és Sárközi Béla cigányzenekara. 18: „Az állatvilág művészei”. Méhes Gyula dr. előadása. 18.30: Eyssen Irén énekel. 19: „Ki lesz a nyertes?” Vidám hangkép a magyar rádió tárgysorsjáték főnyereményeinek húzása alkalmából. Irta: Görög László. (A darab keretében történik a jubiláris tárgysorsjáték utolsó húzása.)

20.45: A Budapesti Hangverseny Zenekar hangversenyének közvetítése. A hangverseny után: Hanglemezek. 00.05: Hírek.

Csütörtök

3

6.45: Torna. **Utána:** Hanglemezek. 10: Hírek. 10.20: „Évezredek babonák: „A csillagjósolás”. Irta Borsy Lajos. 10.45: „A nátha”. Irta: Szentlőrinczi Lieberman Tódor dr. 11.10: Vizjelzés. 12: Déli harangszó, stb. 12.05—13.30: Vírány László szalonzenekara. 13.45—14.15: Molnár Anna hárfázik. 14.40: Hírek, piaci árak. 16.10: Harsányi Gizli mesél. 16.45: Időjelzés, stb. 17: „Hogyan előzhetjük meg az elraktározásra kerülő burgonya romlását?” Csorba Zoltán dr. kísérletiügyi gyakorlatok előadása. 17.30: „A távol Kelet muzsikája”. (Hanglemezek.) 17.55: „Föld, ember, egészség”. Féja Géza előadása. 18.30: Kabos Ilonka zongorázik. 19.10: Márkus Emília csevegése. 19.40: „Népének és népdal”. Volly István előadása. 20.15: A rádió külügyi negyedőrája. 20.30: Budapesti Hangversenyzenekar. 21.50: Hírek, stb. 22.15: Magyar Imre cigányzenekara. 23.10: Hanglemezek. 00.05: Hírek.

Péntek

4

6.45: Torna. **Utána:** Hanglemezek. 10: Hírek. 10.20: „Időszertű apróságok”. (Felolvasás.) 10.45: „Ifjúsági közlemények”. (Felolvasás.) 11.10: Vizjelzés. 12: Déli harangszó, stb. 12.05—12.30: Timkó Margit magyar nótákat zongorázik. 12.35: Hírek. 13—14.20: Országos Postás Zenekar. 14.40: Hírek, piaci árak. 16.10: A rádió diákfélőrája: „Robot és társai”. 16.45: Időjelzés, stb. 17: „Fejlődés-e a modern művészet?” Körömdi András előadása. 17.30: Hütter Pál gondolkázik. 18: Sporthírek. 18.10: Hanglemezek. 18.55: „A Ditrői-korszak”. Ditrői Mór és Heltai Nándor párbeszéde. 19.25: Az Operaház előadásának közvetítése: „Hegyek alján”. Zenedráma egy előjátékban és két felvonásban. **Az előadás után:** Bura Sándor cigányzenekara. 23.10: A Bachmann szalonötös műsora. 00.05: Hírek.

Szombat

5

6.45: Torna. **Utána:** Hanglemezek. 10: Hírek. 10.20: „Batthyány éjszakája”. Irta: Halácsy Endre. (Felolvasás.) 10.45: A Szépművészeti Múzeum közép-kori plasztikai gyűjteményét ismerteti Balás-Piri László dr. 11.10: Vizjelzés. 12: Déli harangszó, stb. 12.05—13.30: Szervánszky szalonzenekar. 13.40—14.15: Lux József énekel. 14.40: Hírek, piaci árak. 15—15.30: Magyarország—Lengyelország válogatott kézilabda csapatainak mérkőzése. Közvetítés az FTC sporttelepéről. 16.10: „Veronka kalandjai”. Csengery Ilonka meséje. 16.45: Időjelzés, stb. 17: Filmcsevegés (filmrészletek bemutatásával). 17.30: László Sándor zongorázik. 18: „Mit üzen a rádió?” 18.40: Vidák József cigányzenekara. 19.30: „Apák és fiúk”. Halasy-Nagy József dr. és Halasy-Nagy Endre dr. párbeszéde. 20.05: „Három a kislány”. Daljáték három felvonásban. 00.05: Hírek.

BUDAPEST II. 834.5 m

Vasárnap, IX. 29. 12.35—13.50: Hangverseny. 15—15.15: Szavalat. 15.20—15.45: Cigányzene. 17.40: Előadás. 18.05—18.55: Hanglemezek. 19.55: Előadás. **Hétfő, IX. 30.** 18.10—18.55: Hangverseny. 19.10—19.40: Előadás. 20.05—20.30: Ének. 20.35—21.15: Hanglemezek. — **Kedd, X. 1.** 17.25—17.55: Mezőgazdasági félóra. 18.05—18.50: Szalonzene. 18.55: Előadás. 19.35: Előadás. 20.10—21.05: Hanglemezek. — **Szerda, X. 2.** 19.10: Előadás. 19.50—20.25: Zongora. 20.35: Hírek. 21—21.50: Cigányzene. — **Csütörtök, X. 3.** 17.05—17.35: Előadás. 18.35: Előadás. 19.15—20.15: Hanglemezek. 20.20—20.55: Hegedű. — **Péntek, X. 4.** 18.50—19.25: Zongora. 19.35: Előadás. 20—21.20: Szalonzene. 21.25: Hírek. 21.45—22.30: Hanglemezek. — **Szombat, X. 5.** 17—17.30: Műszíri üzenetek. 18—18.20: Cigányzene. 18.45: Mezőgazdasági félóra. 19.15—19.35: Hanglemezek. 19.45—20.25: Mandolin.